

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Disputatio Tertia. De Accidente in Communi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

DISPUTATIO III.

DE ACCIDENTE IN COMMUNI.

Insumari jam nuper, Ens in prima sui divisione dividi in substantiam & accidens, & est certum apud omnes, si Sermo est de Ente finito, quare cum precedente in Disputatione egerim de Substantia, ordo postulare videtur ut consequenter agam de accidente, & quia illud subdividitur in novem species, ideo prius aliquid in genere de eo agendum est antequam descensus fiat ad particularia. Non agitur autem hic de accidente quod constituit quintum predicabile, nam sic non contradistinguitur à substantia, quae etiam accidenti aliter predicari potest: sed de accidente predicamentali quod non spectatur praecipue secundum intentionalem predicationem, sed secundum ipsam naturam in se, in qua materia praecipua est difficultas in quoniam consistat, quod in hac resolutam Disputatione. Sit igitur

QUAESTIO. I

In quo consistat ratio formalis constitutiva accidentis?

I. Circa hanc quaestioem videtur quod...

Circa praesentem difficultatem quaeritur ex definitione accidentis, quae communitur circumfertur scilicet quod sit ens in subiecto inhaerens, triplex est sententia: Prima est ipsiusmet Aristotelis & plurimorum Philosophorum gentium, qui non agnoscentes separabilitatem accidentis à subiecto, statuerunt ipsam adualem inhaerentiam esse essentiam accidentis, & consequenter docebant accidens non esse ens essentialiter & in se, sed in alio & per denominationem: quod tamen Aristoteles non sensit, qui verè ens divisit in substantiam & accidens, nec per hoc quod in se definit esse ens, sed est tantum ejus particularis essendi modus, qui adhuc verè demonstrat quod sit ens, quia nihil fictum, & quod habet esse per operationem intellectus realiter alicui inest veluti in subiecto, unde quando aliquando vocatur ens secundum quid, id intelligendum non est quasi distraheret entitatem accidentis, & quasi non verò participaret essentialiter rationem entis sed dimiuit tantum perfectionem gradus entitatis quatenus deficit à perfectione entitatis substantiae: unde dicitur ens secundum quid non precise in quantum secundum se consideratur, quia sic est ens simpliciter, sed in comparatione ad substantiam. Secunda Sententia est Thomistarum post D. Thomam 7. Met. Lect. 1. & 4. d. 12. q. 1. a. 1. Javellus, Cajetanus, Capreolus, Herveno, Suarez & Complutenses cum pluribus Recentioribus eandem ingrediuntur viam, qui omnes rationem formalem accidentis constitutivam dicunt esse inhaerentiam aptitudinalem, seu aptitudinem ad inhaerendum tanquam in subiecto inhaerentis, quid autem sit inhaerere veluti in subiecto inhaerentis dixi supra. Tertia Sententia adscribitur Scoto 7. Met. q. 1. & in 4. d. 12. q. 1. art. 1. quem praeter suos sequitur Soneinas & alii quae asserit radicem, unde pullulat talis aptitudo esse rationem formalem constitutivam accidentis, quae radix vocatur in aleitas, seu inhaerentia fundamentalis absoluta. Ab hac sententia, quae in Schola Scoti communis est, recedit Baro, qui sese plus omnibus alijs retro Scotistis sapere autumat, & in sententiam Thomistarum per fas & nefas trahit.

Notandum cum Scoto difficultatem

II.

non moveri de accidente pro per se significato, seu pro ipsa accidentalitate & accidentia, quae est formale & per se significatum accidentis ut sic quia haec formalissimè est ipsa inhaerentia, sed de accidente sumpto pro denominato ab inhaerentia & accidentalitate, nempe pro illa forma quae denominatur accidens, sive inhaerens, sive illa forma sit absoluta, sive sit respectiva: quo notato

Dico I. Actualis inhaerentia non est ratio formalis constitutiva accidentis.

Haec est communis in omnibus Scholis Catholicis & probatur. Nihil est de essentia alicujus, vel ratio ejus formalis constitutiva, nisi quod spectat ad ejus quidditatem, sed inhaerentia actualis non spectat ad ejus quidditatem, ergo non erit ejus essentia, seu ratio formalis constitutiva, probatur minor, nihil spectat ad rationem formalem, vel ad quidditatem quod ab eo potest separari & tolli, sed inhaerentia actualis potest ab accidente separari & tolli, ergo: probatur minor, quia in Eucharistiae mysterio manent accidentia absque eo quod ultimate inhaereant subiecto, ergo possunt separari & consequenter actualis inhaerentia quae consistit in unione ad subiectum non erit de essentia, vel ratio ejus formalis constitutiva. Confirmatur quia subiectum est realiter distinctum ab accidente quod inhaeret, ergo inhaerentia non potest esse ratio formalis, quia alioquin etiam deberet subiectum esse de ejus essentia: quia actualis inhaerentia sine subiecto concipi non potest, quod autem subiectum non sit de essentia patet ex eo, quod destructo accidente maneat ad huc subiectum incorruptum & indestructum.

III.

Actualis inhaerentia non est ratio formalis constitutiva accidentis.

Baro quamvis idem sentiat, existimat

IV.

tamen quod ex mysterio Eucharistiae non possit deduci ratio ad probandam distinctionem accidentis à subiecto, nam imprimis dicit teneri posse, quod Christus ibi subsit immediate sensibus, & induat illa accidentia sub quibus putatur subsistere panis cum non sit. Deinde dicit Concilium Tridentinum nullibi asserere quod accidentia panis, aut vini separentur à subiectis, aut manere post consecrationem, vel aliquid simile, sed solum asserit manere species panis & vini, id est apparentiae panis & vini, prout sumitur etiam frequentè species, tam apud fa-

Resistantes Baro.

eros quam profanos Scriptores, ut ibi adducit Baro. Verumtamen hoc dictum Baronis mihi videtur quasi omnino temerarium, imò erroneum: temerarium quidem, quia sine ullo solido fundamento contra Torrentem omnium Theologorum dicit ibi non manere verè accidentia, sed tantum apparentias accidentium, five similitudines externas & representationes panis; quod autem nullum solidum habeat fundamentum patet, ex eo, quod non alleget, nam implicancia allegata non sufficit ad improbandum id, quod nunc est & esse universaliter tenetur. Erronea quidem, quia defacto censetur erronea sententia asserens parvulos non justificari per habitum gratiæ, quia deducitur ex una de fide & altera lumine naturali nota, sed accidentia manere panis & vini deducitur etiam ex una de fide & altera lumine naturali nota, ergò contrarium asserere etiam est erroneum: major patet, quia de fide certum est quod justificentur in baptismo & lumine naturali notum est, quod non habeant actum, ergò justificantur per habitum: probatur minor, Quia deducitur ex hac *In Eucharistia non manet & non est substantia panis quæ est de fide, & ex ista sunt ibi accidentia panis & vini, quæ est magis lumine naturali nota, quam quod parvuli non habeant actum*, ergò: quandoquidem contrarium asserere in justificatione parvulorum est erroneum, etiam erroneum erit dicere non manere in Eucharistia accidentia panis & vini, sed esse tantum aliquas apparentias.

Contra secundò. Falsum est quod dicit Baro, scilicet Concilium Tridentinum nullibi dicere accidentia panis & vini manere, vel aliquid simile, quia Concilium Sess. 13. cap. 2. expressè anathematizat contrarium asserentes hoc modo: *Si quis negaverit admirabilem illam & singularem conversionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ in sanguinem manentibus dumtaxat speciebus panis & vini anathema sit.* Sed si non essent illa priora accidentia quæ prius fuerunt non posset dici manentibus dumtaxat, quia quod de novo advenit manere non dicitur, ergò, vel erit certissimum ita ut contrarium sit erroneum quod priora accidentia nomine specierum intellecta manent, vel Baro fateri debebit, quod priora accidentia etiam non fuerint nisi species, seu apparentiæ & similitudinariæ representationes, quod plane stolidum est, & inde tamen sequi sic probo, illæ species secundum Baronem in Eucharistiæ mysterio sunt solummodo apparentiæ & similitudines ac representationes panis & vini, sed illæ species fuerunt ante consecrationem, ergò ibi tantum fuerunt apparentiæ & similitudines, probatur, quia Concilium sub anathemate determinat manere species quæ ante fuerunt, sed modo secundum se sunt tantum apparentiæ, ergò etiam antea fuerunt.

Contra tertio. Quia in Concilio Constantiensi Sess. 8. damnata fuit expressè hæc sententia Wiclefi *Accidentia panis non manent sine subjecto*, ergò ex determinatione Concilii habetur quod accidentia panis manent sine subjecto & consequenter sequitur damnatum esse contrarium, quod Baro tenet tamen

veluti conforme Concilio Tridentino quamvis in Conclusionem aliter postmodum sentiat, sed

Respondet Baro: Quamvis in Concilio Constantiensi & in Bulla Martini Pape damnate fuerint quadraginta propositiones Wiclefi, eas tamen omnes non damnatas veluti hæreticas, sed partim ut tales, partim ut scandalosas, partim ut temerarias &c. sed hæc Baronis responsio futilis ad priora dicta, nam per hoc ipsum ex ore proprio ipsum iudico, ergò quod supra teneri posse putabas si non hæreticum, temerarium est, scandalosum & bonis omnibus offensivum, & consequenter, nec quodlibeticè debuisse ipsum hoc disputasse & tam protervè sensum Concilii Tridentini ejusq; verba torfisse, ut insuper gloriari audeat, dicendo numero tertio Apolog. 4. præd. act. prima Hujusmodi dicendo, explicatio mirum est quam conveniat doctrinæ Concilii Tridentini quod solum ei obitare videbatur. Sed in Contra

Arguitur. Substantia & accidens constituntur per differentias essentialiter oppositas, ita ut una non possit convenire & competere alteri, sed differentia & per eam constituta formalis ratio substantiæ est esse per se, ergò differentia & ratio formalis accidentis per differentiam constituta erit esse in alio, & consequenter inherencia actualis est ratio formalis accidentis ut sic. R. distinguendo mi. Ratio formalis substantiæ est esse per se, quod significet quoddam per se stare & vi sua consistere concedo mi. quod significet aliquod per se, seu ut sit idem ac absolutum & non dicens respectum nego mi. & consequentiam. Itaq; licet substantia & accidens habeant differentias essentialiter oppositas, per hoc quod negatur accidens esse in alio essentialiter, non statim inferri potest quod sit per se in prima acceptione, bene tamen in secunda, unde accidentia non dicuntur per se stare, sed sustentari quemadmodum cadaver sustentatur ab aliquo erectum, homo verè non sic sustentatur, sed verè & propriis suis subsistit pedibus.

Instatur: Accidens etiam potest per se stare sicut substantia, ergò malè dicitur accidenti id non competere, probatur ant. quia accidentia Eucharistiæ ita per se stant sicut stetit antecedenter ipsa substantia panis. R. negando ant. & probationem ejus dist. Accidentia Eucharistica per se stant virtute propria, nego ant. virtute aliena scilicet divinâ conservante accidentia sine subjecto, concedo ant. & nego consequentiam.

Urgetur. Accidentia ex concessis posunt virtute divinâ per se stare, ergò etiam substantia virtute divinâ potest esse in alio veluti in subjecto, R. negando consequentiam, disparitas est: quia differentia accidentis explicatur per esse in alio secundum affirmationem, quæ non necessariò infert actum secundum ut patet in rationalitate, quæ non necessariò dicit & infert actualem ratiocinationem: imò frequentè est rationalitas sine actuali discursu; differentia verò substantiæ explicatur per negationem scilicet per non esse in alio, adeoq; nunquam

nunquam potest habere actum secundum ut sit in alio, quemadmodum irrationale nunquam potest habere rationem.

Dico 2. *Inherentia aptitudinalis non est de essentia accidentis ut sic, quod est commune univocum accidenti absoluto & respectivo.* Hæc est communior Scotistarum excepto Barone qui cum Thomistis in hoc passu tenet, fulcitur aliqua auctoritate Scoti 4. d. 12. n. 24. ubi Scotus respondet sic: *Ad primum quod aptitudo nihil aliud absolutum est à natura illius, cuius aptitudo, quam auctoritatem magnificat ipse, sed ego, verumtamen secundum meum videre nihil faret Baroni.* Si bene intelligatur, qualiter colligo quod Baro noluerit intelligere ut bene ageret cum Scotistis, nam non dicit Doctor quod aptitudo, seu inherentia aptitudinalis sit ipsa natura, sed quod aptitudo nihil aliud absolutum sit à natura; bene tamen quod sit aliquid respectivum quod est pro nobis syncerionibus Scotistis quibus Scotus clarissime patrocinator 7. Met. q. 1. ubi dicit: *quod neutra inherentia, scilicet nec actualis, nec aptitudinalis sit de essentia accidentis.*

Probatur Conclusio breviter.

Quia, quidquid est de essentia superioris, est de essentia cuiuslibet inferioris: ad illud; quia quidquid est de essentia animalis, est de essentia hominis & bruti, sed inherentia aptitudinalis non est de essentia cuiuslibet inferioris ad accedens, ut sic quia non de essentia accidentis absoluti, ergo: major est certa, probatur minor: quia nullum absolutum est de essentia respectivi, nec ullum respectivum est de essentia absoluti, sed illa inherentia aptitudinalis est ens respectivum, ergo non potest esse de essentia accidentis, ut sic probatur ma. quia alias idem essentialiter diceret respectum ad aliud & essentialiter non diceret, quod implicat: probatur minor, quia inherentia aptitudinalis est ordo seu habitudo inter illud quod est aptum natum inherere; & illud, cui est aptum natum inherere, ergo respectivum: probatur consequentia prioris syllogismi etiam, quia alias esset de essentia quantitatis & qualitatis, quæ sunt accidentia absoluta & consequenter de essentia absoluti.

Probatur Conclusio secundo:

Tum quia omnis aptitudo præsupponit aliquid in re cuius est aptitudo, ergo ipsa aptitudo non est essentia accidentis, sed debet aliquid antecedens esse: tum quia quod non consideratur primo in re non est essentia ejus, sed aptitudo non consideratur primo in re, ergo, probatur mi. quia in re consideratur primo quod est ad se, quam illud quod est ad aliud, sed inherentia aptitudinalis est ad aliud, ergo illa non consideratur primo in se, & consequenter non erit de essentia accidentis.

Arguitur. Incontra Inherentia aptitudinalis non dicit formalem respectum, seu relationem secundum esse, sed tantum secundum dici, sed relativum secundum dici potest esse de essentia alicujus absoluti, vel saltem illius quod abstrahit ab absoluto & respectivo, cuiusmodi est accedens in communi, ergo inherentia aptitudinalis potest esse de essentia ejus: probatur

ma. Cognitio actualis, vel habitualis alicujus objecti non dicit formaliter relationem secundum esse, sed tantum secundum dici: cum accedens sit absolutum de prædicamento qualitatis dicitur tamen relativa secundum dici, quia secundario & ex connotato dicit ordinem, seu respectum ad objectum cuius est cognitio, seu in quod tendit: sicut imago, vel statua esto in sua entitate, sit ens absolutum, quia substantia materialis, ergo à paritate inherentia aptitudinalis potest esse in sua entitate aliquid absolutum, seu secundum esse, & relativum secundum dici, seu ex connotato; ex hoc exemplo cognitionis, probatur etiam minor, tum Cognitio intellectualis est relativa secundum dici ex dictis modo, sed hæc cognitio est de essentia scientiæ actualis & habitualis quæ est quid absolutum, ergo aliquod relativum potest esse de essentia alicujus absoluti, tum quia ipsa differentia essentialis accidentis quæ est radix talis inherentiæ juxta dicenda non potest intelligi nisi per modum alicujus, quod sit natum aptum principiare illam inherentiam aptitudinalem, seu aptitudinem formalem ad inherendum. **R.** Negando ma. ad probationem, nego consequentiam & paritatem loquendo de inherentia aptitudinali formaliter de qua hic ago, quia formalissime & secundum totum suum esse est verissimus & formalissimus respectus, (parum curo pro nunc, an prædicamentalis, an transcendentalis) cognitio verò & imago formaliter secundum totum suum esse formale sunt entia absoluta, unde non est paritas, sicut nec de differentia constitutiva accidentis, quæ licet ex connotato dicat ordinem ad talem inherentiam tanquam principium emanativum, tamen secundum totum suum esse absolutum præcedit illum ordinem, licet à nobis pro hoc statu & à posteriori per talem ordinem exprimat: minorem argumenti concedo cum sua prima probatione & nego consequentiam & paritatem ob jam dicta per quod patet etiam ad secundam probationem.

Instatur: Accidentis esse, est inesse secundum communem sententiam & Philosophum, sed inesse accidentis est inherentia, ergo inherentia si non actualis saltem aptitudinalis erit de essentia ejus. **R.** dist. ma. Accidentis esse est in esse radicale, concedo ma. aptitudinale nego. Unde licet in communi describatur accedens per inesse, non intelligitur tamen ibi aliud quam inesse radicale, seu radix ex qua pullulat inherentia aptitudinalis, & sic ad plura similia argumenta respondere poteris. Verumtamen adhuc

Urgetur. Inherentia aptitudinalis magis intrinseca est accidenti quam dependentia Creaturæ ad Creatorem, sed hæc posterior est aliquis respectus realiter identificatus creaturæ, ergo inherentia aptitudinalis, cum sit magis intrinseca accidenti quam aliquid realiter identificatum, erit ipsa essentia ejus, & consequenter in esse, seu inherentia aptitudinalis & non radicalis erit essentia accidentis: probatur ma. quia accedens ut dixit instantia, definitur per inherentiam ad subjectum & creatura non definitur per DEUM, ergo inherentia est magis intrin-

intrinsicæ. R. negando ma. & ad probationem dico, majorem, vel minorem identitatem non esse rationem, quare accidens definiatur per ordinem ad subiectum: sed quia accidens est forma informans saltem extrinsecè aliud, & dans subiecto aliquam perfectionem accidentalem & secundum quid, & sic quia perfectio non posset perfectè & distinctè concipi conceptu quietativo intellectus, nisi cointelligatur illud, cujus est forma, idè in herentia aptitudinalis ingreditur definitionem accidentis, quia accidens est fundamentum in herentia aptitudinalis quæ est relatio quod fundamentum est forma extrinsecè informans subiectum, nam quæcunque essentialia accidentis in definitione ponuntur, non ita quietarent intellectum, sicut quietatur quando definitur per ordinem ad subiectum quod informat, ut patet.

VIII.
Accidens
in communi
ratio est radix
ad quam
sequitur in-
herentia.

Dico 2. *Accidens in communi essentia est radix quædam absoluta ad quam in herentia aptitudinalis sequitur veluti propria passio.* Hæc sequitur ex priori: si enim ipsa in herentia non est essentia, erit saltem aliqua propria passio.

Probatur Conclusio: Quia illud est de essentia accidentis quæ talis, per quod distinguitur essentialitè à substantia, & quod est radix suæ propriæ passionis, seu dictæ aptitudinalis in herentia, sed tale est radix absoluta ad quam sequitur necessariò in herentia aptitudinalis, ergò est de essentia accidentis quæ talis, & consequenter ejus formalis ratio constitutiva ma. patet: probatur mi. sicut perfectitas quæ est radix unde profluit negatio actualis, vel aptitudinalis in herentia, est ratio formalis constitutiva substantiæ ut sic, ita aicitas est radix unde profluit in herentia aptitudinalis ab omnimoda paritate, ergò sicut perfectitas est ratio formalis constitutiva substantiæ, ita in aicitas est ratio formalis constitutiva accidentis.

IX.

Dices Secundum dicta superius In herentia aptitudinalis non potest esse essentia accidentis, quia nihil respectivum potest esse de essentia alicujus absoluti, sed etiam nihil respectivum potest esse proprietas absoluti alicujus, ergò malè dicitur quòd sit proprietas accidentis dictæ in herentia aptitudinalis. Hoc est argumentum quod adhibet Baro ad probandum suum assertum, scilicet quòd in herentia aptitudinalis sit de essentia accidentis, & putat se hac retoricali probatione anteriores Scotistas ad magnas adigere angustias. Verum tamen nihil proficit, nam R. I. Negando mi. nam universalitè certum est dependentiam creaturæ ad Creatorem esse quid respectivum, sed illa dependentia est maximè propria creaturæ, ita ut nec divinitus ab ea separari possit, ergò potest aliquid respectivum esse proprietas alicujus absoluti: sic se habent omnes aliæ relationes & aptitudines transcendentales; unde R. 2. Nihil respectivum potest esse proprietas alicujus absoluti, nihil respectivum prædicamentale, concedo; nihil respectivum transcendentale, nego mi. & consequentiam.

X.
Ratio acci-
dentis relati-
vi est in her-
entia.

Dico 3. *In herentia actualis est de essentia accidentis relativi, vel planè ejus tota essentia.* Ita communis Scotistarum cum Scoto supra

Probatur Conclusio primò. Autoritate Scoti 4. d. 12. q. 1. n. 5. ubi sic habet: *Respectus est essentialitè habitudo inter duo extrema, & idè sicut tollere terminum ad quem est respectus, est tollere, vel destruere respectum: ita tollere id cujus est respectus est tollere respectum & destruere rationem respectus: ubi Doctor æqualitè loquitur de termino ac de fundamento in ordine ad relationem, sed certum est quòd ordo ad terminum sit relationi essentialis, ergò erit etiam essentialis ad fundamentum, ergò necessariò ejus essentia consistit in actuali in herentia in fundamento, per quod falluntur plures Scotistæ qui existimant, quòd tantum esse ad, sit essentialis, & non esse in, quòd Scotus satis indicavit dum dixit: *destruere rationem respectum & non dixit: destruere existentiam, vel entitatem respectus.**

Probatur Conclusio etiam ratione. Relatio tam benè constituetur per esse in quam per esse ad, sed esse ad est essentialis, ergò etiam esse in: probatur ma. quia nihil potest esse ad, nisi habeat etiam esse in, ergò tam benè & c. de qua infra redibit Sermo. Confirmatur. Quia non potest concipi accidens relativum nisi concipiatur esse in aliquo, ergò.

Dices. Ipsa in herentia est accidens relativum, sed in herentia actualis non est de ejus essentia, quia nihil est de essentia sui ipsius, alioquin iretur in infinitum, ergò. R. Quòd proinde in conclusione etiam dixerim, vel tota ejus essentia, quia in herentia se ipsa inheret, sicut unio se ipsa unitur: quia est ratio formalis uniendi, & in herentia est ratio formalis inherendi, unde in herentis non dabitur processus in infinitum, sicut etiam non datur in unionibus.

QUESTIO II.

De Subiecto Accidentium.

Ante resolutionem adverte, me in præsentî questione non loqui, nec querere de subiecto accidentium relativorum, ut sunt respectus unionis & c. quia tales, vel subiectantur in materia, vel informa, sed est sermo de accidentibus perfectioribus qualia sunt absoluta, ut quantitas & qualitas, & de his posterioribus quidem non universalitè, sed de materialibus tantum: nam certum est quòd spirituales maximè & ut plurimum subiectentur in suis potentis, quæ in anima etiam separata ab homine adhuc perdurant; nec etiam controvertitur de subiecto denominationis, quia tam hæc quam illa suum denominant subiectum: nam homo dicitur albus niger calidus, frigidus, intellectivus, volitivus & c. sed de subiecto in herentis. Circa hæc materiam prima sententia est Averroistarum & Nominalium quos plures sequuntur Recentiones qui omnium accidentium subiectum primum & adæquatum statuunt materiam primam. Secunda sententia est Scoti & D. Thomæ cum suis sequacibus; qui pro subiecto adæquato constituent corpus, hi tamen inter se non conveniunt omnimodè: nam Thomistæ dicunt nullam substantiam immediatè esse

esse susceptivam accidentium, sed mediante potentia accidentalis realiter distincta superaddita. Ita Javellus, Soncinas, Cajetanus, Suetanius, Mafius &c. E contra Gregorius Marfilus Major, Rubion, asserunt substantiam solam esse immediatum omnium accidentium, ita quod licet unum accidens possit inter aliud & substantiam mediare per modum alicujus dispositionis, omnia tamen substantiae inhaereant aequaliter. Scotista tandem post Magistrum non modo substantiam primariam & ultimum subjectum adstruunt, ajunt tamen eam accidentia recipere mediante potentia formaliter superaddita; non quidem quod omnia aequaliter & aeq; immediate recipiat, sed primò quantitatem, ut hanc proinde concedant posse esse subjectum aliorum accidentium. Ita Scotista omnes Aretinus, Rada, Iribarnes. Quare

DICO I. Materia prima non est immediatum subjectum accidentium materialium. Ita Doctor 2. d. 3. q. 4. n. 17. & in 4. d. 11. q. 2. n. 6.

Probatur Conclusio primò.

Si materia prima esset adequatum & immediatum subjectum accidentium, nullus esset motus violentus, sed hoc est contra omnem Phisicam & experientiam, ergò: probatur seq. Materia prima ex se est indifferens ad hanc, vel illam formam, ergò nullam reciperet violentè, sed omnes neutralitèr, vel naturalitèr, & consequenter cum motus dicatur naturalis, vel violentus juxta inclinationem, vel repugnantiam subjecti ad formam recipiendam, si materia nullam recipit violentèr, & omnes etiam accidentales immediate in ea subjeantur ad nullam movebitur violentèr, & sic aqua dum movebitur ad calorem, non movebitur violentèr, sed vel neutralitèr, vel naturalitèr, quia materia quae recipit calorem non movebitur violentèr, quod tamen falsum est.

Dices: Motum illum esse violentum etiam in ordine ad materiam, non quidem nudè consideratam, sed sub forma aquae & qualitibus ejus; quia calor reperit formam contrariam & impossibilem in materia, scilicet ipsum frigus, ratione cujus calor est violentus materiae, quia defacto sustinet frigus; sed contra Naturalitas, vel violentia motus non potest attendi ex forma, sed ex ipsa materiae inclinatione, ergò si materia secundum se est inclinata naturalitèr, vel neutralitèr, motus erit naturalis, vel neutralis: probatur ant. si naturalitas, vel violentia motus non deberet attendi ex sola materia, sed etiam ex forma & ejus qualitibus, quando ex ligno generatur ignis, materia ligni moveretur violentèr ad formam ignis, sed hoc est falsum, ergò: patet mi. quia tam benè perficitur materia per formam ignis, quam per formam ligni, nec unam, vel alteram magis appetit, sed utramq; aequalitèr: probatur ma. quia forma ligni cum suis qualitibus etiam in quantum defacto sustentatur à materia est contraria & incompatibilis cum forma ignis & suis qualitibus.

Probatur Conclusio secundò. Si aliquid accidens immediate subjeantur in materia, maximè quantitas, sed hac non sub-
F. Amandi Her mann Logica.

jectatur immediate in eo, ergò nullum, ma. est adversè probatur mi. si quantitas immediate subjeantur in materia prima, quantitas naturalitèr esset incorruptibilis, sed hoc est falsum, ergò: probatur ma. Omnis forma corruptibilis, vel corrumpitur per aliam formam oppositam & contrariam, ut frigus per calorem; vel propter defitionem subjecti; vel ob defectum actionis conservativae, sed quantitas non habet formam contrariam, nec subjectum ejus potest naturalitèr definere, cum sit incorruptibile, nec etiam actio conservativa potest naturalitèr definere, quia quamdiu materia manet, emanant ab ipsa accidentia connaturalia.

Dices: Actio qua Deus conservat quantitatem in materia, potest naturaliter definere. R. Deum nunquam definere conservare ullam formam naturalem, quamdiu subjectum non definit ipsam conservare, & quamdiu ipsa non habet ullam formam contrariam: ut patet de forma caelorum, sed quantitas eodem modo se habet, ergò.

Probatur Conclusio tertio.

Ea quae sunt essentialia alicui, praecedunt ea quae sunt accidentalia, sed materia & forma sunt essentialia in composito, & omnia accidentia accidentalia, ergò materia & forma praecedunt accidentalia in toto composito substantiali: ma. probatur, tum quia quae insunt necessario, prius insunt quam ea, quae insunt tantum contingentèr, sed omnia essentialia insunt necessario composito, ergò: tum quia accidentalia ideò dicuntur talia, quia accidunt rei in suo esse essentiali constitutae. Confirmatur: in quolibet composito necesse est esse per se actum & per se potentiam quae constituent aliquid unum per se independentèr ab omni alio, quod maximè concedi debet de substantia, quae est basis & fundamentum omnium aliorum praedicamentorum; sed si accidentia essent immediate in materia, non possent constituere unum per se, ergò: probatur mi. Quia quaecunq; sunt entia diversorum praedicamentorum non faciunt unum per se, sed unum per accidens, sed materia & accidentia sunt entia diversorum praedicamentorum, ergò illa non possent constituere unum per se. Confirmatur, quia nulla ratio afferri potest quare ullum accidens deberet immediate subjeantur in materia, ergò: probatur ant. quia si esset aliqua ratio, maximè ut disponderet materiam ad recipiendam formam substantialem, sed hac ratio nulla est, quia ad hoc nullo modo requiritur, ergò: major est adversè probatur mi. tum quia materia est de se & ab intrinseco ad formam substantialem sufficienter disposita; tum etiam quia, quae ratione requireretur accidens ad dispositionem praevidiam pro forma substantiali, eadem vel potiori adhuc praequiretur alia dispositio ad ipsum accidens: probatur hoc, quia minor est proportio inter materiam & accidens in esse actus & potentiae, quam inter materiam & formam substantialem.

Dices: Si haec omnia aliquid probarent, probarent etiam quod nullum accidens praesupponeretur anime ad informandum corpus, sed hoc est falsum, quia forma corporeitatis cum

V.

VI.

Cc cum

eum omnibus accidentibus est prior animâ, ergo. R. negando ma. disparitas est primò, quia forma corporeitatis habet rationem veri actus per se, in ordine ad materiam, cum qua constituit unum totale per se, licet non ultimè completum, & sic est aptum natum subiectare accidentia, quæ sunt ejus actus secundarii; Secundo, quia materia habens formam corporeitatis habet in se principium postulans certa ac determinata accidentia, quod non habet quando est privata formâ corporeitatis & omni aliâ formâ substantiali. Tertio denique, quia anima non potest informare subiectum nisi sit dispositum per debitam organizationem, quæ esse nequit sine quantitate & qualitatibus, & idè necessariò præsupponit anima hæc accidentia: aliæ verò formæ substantiales quæ informant materiam immediatè non prærequirunt organizationem in sua materia, & consequenter, nec accidentia ulla; cujus ulterior ratio est, quia anima ex natura sua est ordinata ad eliciendas operationes vitales in sua materia, seu in suo corpore, ut sunt nutritio, respiratio &c. quæ actiones exerceri nequeunt nisi mediantibus organis; aliæ verò formæ ex se non sunt ordinatæ ad tales operationes, & proinde ad illam necessè est præsupponi talia accidentia; ad has non autem. Per quod ulterius probari potest Conclusio sic: Quælibet operatio sensitiva est primo compositi ex materia & forma sicut proprii receptivi, quia ipsa anima non est immediatè receptiva visionis, sed ipsum organum, quod est compositum ex anima & determinata parte corporis, est proximum receptivum visionis, neque valet dicere esse totius conjuncti, veluti operativi, non verò ut receptivi: nam sic est folius materiæ, non valet inquam. Quia sensationes sunt actiones immanentes, ergo si sunt totius compositi ut agentis, ergo erunt etiam ut subiecti recipientis: nam per hoc actio immanens distinguitur à transeunte, quòd transiens recipiatur in passo ab agente diverso, immanens verò in eodem agente à quo producitur.

Probatur Conclusio quartò.

Contra Averroistas secundum ipsos Cœli non constant materiâ, sed in cœlis reperiuntur accidentia, ergo materia non est immediatum subiectum; probatur minor, quia in cœlis est quantitas, lux, densitas, motus, &c. ergo. Sed contra Conclusionem

VII.

Explicatur
Aristoteles.

Opponitur Autoritas Aristotelis 7. Met. t. 8. ubi ait: Quantitatem esse proprietatem materiæ: & primò de generatione cap. 4. dicit, eadem accidentia manere in genito & in corrupto, sed ista vera non essent nisi materia esset immediatum subiectum accidentium, ergo R. Philosophum in primo loco intelligisse, quòd quantitas sit proprietas materiæ, id est quantitas solis rebus ex materia constantibus competit, non verò dixit quòd ejus sit subiectum immediatum materia. Ad secundum locum dico, id verum esse de formis vitalibus & animalibus, in quibus eadem accidentia manent in genito, quæ fuerant in corrupto: nam verum est quòd eadem quantitas quæ fuit in homine vivo, fit etiam in homine mortuo, & plura alia accidentia, ut colores, cicatrices, nævi &c.

Quod si quis tamen urgeret Aristotelem loqui de omnibus universaliter compositis, sive formæ illorum sint animæ, seu non: tunc dico quòd Aristoteles velit in genito esse eadem accidentia quæ fuerant in corrupto quoad speciem, non verò numero.

Arguitur, etiam Incontra ex ratione.

Illud est subiectum immediatum accidentium de cuius potentia educuntur, sed accidentia educuntur de potentia solius materiæ, ergo in ipsa etiam immediatè subiectantur, ma. patet: probatur mi. Quia dum calor producitur in aqua, vel educitur de potentia aquæ, ut aqua est, vel de potentia materiæ; non primum quia aqua, ut aqua est non habet potentiam ad calorem, sed repugnantiam, ergo secundum, seu de potentia materiæ. R. negando mi. ad probationem nego mi. cum sua probatione; licet enim aqua habeat repugnantiam ad calorem quatenus calor est contra inclinationem aquæ, habet tamen potentiam ad ipsum sumendo potentiam pro capacitate, quæ capacitas ad educationem sufficit, non verò requiritur inclinatio.

Instatur: Quòd calor educatur de potentia aquæ, est idem ac quòd aqua concurrat materialitèr ad productionem ipsius, sed aqua non potest materialitèr concurrere, ergo: probatur minor, quia omnis causa continet virtualitèr suum effectum, sed aqua non continet calorem, sed frigus, ergo non est causa materialis ipsius, consequenter non concurrat. R. concedendo ma. negando minorem, cujus probationis minorem distingo: non continet calorem efficientèr, concedo mi. materialitèr, nego mi. & consequentiam, nec in hoc ulla est absurditas: nec sequitur quòd aqua sic non magis contineret frigus quàm calorem, quia calorem tantummodo continet materialitèr in quantum habet ad eundem capacitatem, frigus verò continet, non modò materialitèr secundum capacitatem, sed etiam secundum inclinationem, & insuper continet etiam frigus efficientèr, materialitèr quidem quia est ipsius subiectum, efficientèr verò quia potest ipsum producere in se. Sed

Urgetur: Nihil potest in se, seu formalitèr, seu virtualitèr, aut quocunque alio modo continere illud, quòd tendit ad sui destructionem, sed calor simpliciter tendit ad destructionem aquæ, ergo aqua nequit illum continere, nec materialitèr quidem: probatur ma. quia alioquin procuraret sui ipsiusmet destructionem & etiam destructionem subiectati, ergo: probatur ant. quia sicut ille, qui destruit parietem cui innititur, procurat etiam suipsius destructionem, sic calor dum destruit subiectum in quo est, procurat sui ipsiusmet destructionem, ergo. R. negando ma. quia experientia & bona Philosophia hæcenus semper docuit, quòd multæ formæ sint suis subiectis violentæ, itaque si nullo modo posset subiectum continere potentialitèr formas quæ tendunt ad sui corruptionem, fatendum esset & dicendum quòd omnes formæ suis subiectis, vel essent naturales, vel neutrales, & sic nullo modo darentur aliæ violentæ: ad probationem majoris nego ant. quia si calor consideretur, vel ut instrumentum

VIII.

Accidentia
non emanant
à materia
tantum.

mentum ignis ad corrumpendam aquam, tunc ipse, nec suam, nec subiecti destructionem quaerit; non suam quidem, quia sese idem nimum per omnes aquae partes diffundit, quas solummodo intendit alterare; nec subiecti, quia sicut accidens non potest producere substantiam, ita nec eam potest corrumpere, unde in corruptione non calor inhaerens, sed ignis calorem producens corrumpit aquam.

Arguitur secundò. Agens non potest naturaliter agere nisi in materiam dispositam per certas qualitates, quae ipsam determinant ad formam introducendam, sed sic disponi non potest nisi qualitates in ipsa recipiantur, ergò prius sunt in materia qualitates disponentes, quam sit ipsa forma substantialis. R. dist. ma. nisi disposita per qualitates quae insunt materiae primae secundum se, nego ma. quae insunt toti composito destruendo, nego ma. & distincta similiter minori nego consequentiam. Ad hoc ergò ut dicatur materia disposita sufficit quod mediata recipientur in ipsa dispositiones, scilicet mediante composito.

Instatur. Dispositiones requisitae ad introducendam formam, verbi gratia, ignis, debent subiectari in eodem, in quo subiectatur forma ignis genita, seu producta, sed forma ignis subiectatur in materia, verbi gratia, ligni corrupti, & non in forma ligni, vel in toto composito, ergò etiam dispositiones in ea subiectantur. R. dist. ma. debeat subiectari mediate, vel immediate in eo in quo subiectatur forma genita, concedo ma. immediate nego, illae ergò dispositiones, ut etiam iam ante dixi subiectantur in toto & hoc mediate in materia ligni.

Urgetur. Irrationabile est ponere subiectum dispositionis illud, cui repugnat forma ad quam disponit, sed composito, verbi gratia, ligno, repugnat forma ignis ad quam disponit calor, ergò illae dispositiones, vel etiam ipse calor non potest subiectari in toto, sed subiectabitur in materia. R. dist. ma. Si dispositio habeat rationem receptivi & concurrat in genere causae materialis concedo ma. si dispositio tantum concurrat in genere causae efficientis expellendo impedimenta ad introducendam formam, nego ma. & distincta similiter mi. pro secunda parte, nego consequentiam.

Dico 2. *Quantitas viventium non subiectatur in toto composito ex corpore & anima, sive spirituali, sive corporea.* Haec est communior Scotistarum contra Thomistas & quosdam Scotistas arbitantes, quantitatem subiectari in toto resultantem ex anima corporea & corpore, non tamen in toto resultantem ex corpore & anima rationali. Haec tamen assertio verior est & conformior Scoto, quamvis enim dicat quantitatem semper subiectari in toto, hoc tamen non asserit de toto vivente, sed de toto non vivente, sive tale totum sit ultimatum completum, ut contingit in iis quae simpliciter sunt expertia vitae, sive non sint ultimatum completa, ut accidit in corporibus quae de se ordinata ad vitam.

Probat Conclufio primò & generaliter: Non potest naturaliter accidens

F. Amandi Hermann Logica.

manere sine suo subiecto immediato inhaerentis, sed eadem quantitas rei viventis manet destructo toto composito ex corpore & anima, sive rationali & spirituali, sive corporea, ut docet experientia, quia videmus mortuo homine, vel quocunque alio bruto & planta, corpora eorum eandem habere extensionem & quantitatem, quem antea habuerant; ergò illorum quantitas non subiectatur in toto composito resultantem ex corpore & anima.

Dices. Quantitatem subiectari in toto composito ex corpore & anima secundum se, totum & etiam secundum suas partes omnes, & sic quando destructo homine, vel quocunque bruto & planta & una eius parte desinente, adhuc remanet quantitas in altera parte adhuc subsistente, licet desinat esse in anima & in toto. Sed Contra primò. Quia hinc sequeretur, si quantitas subiectaretur in toto & in partibus simul, in toto composito per se, & hoc mediante in partibus, quod quantitas esset simul in duobus subiectis realiter distinctis naturaliter quod repugnat; ergò destructo toto non potest manere eadem quantitas; probatur consequentia, quia nullum accidens potest manere naturaliter destructo suo subiecto immediato, vel dicam quòd albedo possit naturaliter manere in pariete, destructa quantitate parietis, quod nemo admittet. Contra secundò. Quod non inest alicui nisi mediante alio, si illud aliud desinit, amplius tunc non inest illi, ergò cum quantitas non inhaereat partibus nisi mediante toto, si pereat totum non inhaerebit amplius partibus. Contra tertio. Accidentia materialia educuntur de potentia sui subiecti immediati, ergò naturaliter ab eo dependent in esse & conservari, & consequenter nequeunt naturaliter sine ipso esse, vel conservari; vel accidens poterit naturaliter transire de uno subiecto immediato naturaliter in aliud, quod est absurdum. Contra quartò & confirmatur efficaciter conclusio. Quantitas ligni non potest naturaliter manere in materia prima destructo ligno, quia subiectatur immediate in composito ex materia & forma ligni, ergò similiter, nec quantitas rei animatae potest naturaliter manere in materia prima, destructa tota; probatur consequentia. Quia tam immediate quantitas ligni subiectatur in materia prima ligni, quam quantitas viventis in partibus eius.

Probat Conclufio secundò specialiter contra Thomistas; quia secundum ipsos totum non distinguitur realiter à partibus, sed sunt ipsae partes unitae, sed non potest quantitas subiectari in partibus unitis, alioquin subiectaretur in duobus realiter distinctis; tum quidquid subiectatur immediate in toto debet necessario subiectari in partibus unitis in via Thomistarum, quia sunt planè idem: ex quo sic infero duo dilemmaticè, ergò vel idem accidens erit simul in duobus subiectis realiter distinctis, naturaliter videlicet in materia & forma, quae etiam dum ununtur realiter distinguuntur; vel totum distinguetur realiter à partibus, quod Thomista haecenus non admiserunt. Sed Contra Conclusionem

Arguitur: Anima corporea est exten-

Cc 2

sa quan-

XI.

XII.

XIII.

la quantitativè quamdiu est in corpore, ergò vel habet in se quantitatem subjectam, vel receptam, vel recipitur in quantitatem, quia aliter ex cogitari non potest quomodo participare posset effectum formalem quantitatis, nimirum habere partem extra partem, cum impenetrabilitate naturali; sed nequit recipi in quantitatem, ut patet: quia nulla substantia recipitur in accidente: ergò debet recipere quantitatem, & consequenter quantitas subjectabitur immediatè in toto composito ex corpore & anima. R. concessa ante: negando consequentiam cum sua probatione: quia sufficit, ut recipiatur in corpore habente quantitatem: nam eò ipso quò una pars talis animæ est in una parte corporis habentis quantitatem. & alia pars in alia parte eiusdem corporis, illæ duæ partes erunt impenetrabiles naturaliter, quia non potest una ex illis esse in eodem loco cum altera: alias duæ partes illius corporis essent in eodem loco: nam ubicunque est pars formæ informantis corpus, ibi erit pars corporis informata per ipsam, nisi sit forma illimitata ad plures partes secundum se totam, sicuti est sola anima rationalis, ergò non requiritur, ut anima corporea sit quantitativè extensa quòd recipiat quantitatem, vel quòd recipiatur in quantitate, seu in re quanta divisibiliter.

Instatur: Anima rationalis in corpus quantum, & tamen non est extensa quantitativè, ergò, ut aliqua anima sit extensa quantitativè non sufficit quòd recipiatur in corpore extenso. R. distinguendo consequentias: hoc solum non sufficit, si non habeat partes integrales quantitativè extensas, concedo consequentiam; si habeat nego consequentiam. Anima autem materiales habent tales partes, anima rationalis non sic, & consequenter illæ animæ recipiuntur divisibiliter, non verò anima rationalis, unde mirum etiam non est quòd illæ possent extendi quando recipiuntur in corpore quanto.

Urgetur. Non aliunde colligitur quòd qualitates recipiantur in quantitate, quàm quia recipiuntur in corpore quanto, & quia habent extensionem quantitativam, ergò si anima corporea habet extensionem quantitativam & recipiatur in corpore quanto, debet dici quòd recipiuntur in ipsa quantitate; sed hoc est absurdum, ergò ad illud vitandum debet potius dici, quòd non recipiuntur in corpore quanto, sed in composito ex corpore & anima. R. 1. negando ant. quia colligimus defacto ex mysterio Eucharistiæ, in qua videmus, quòd qualitates recipiuntur in quantitate. R. 2. negando consequentiam: quia sequitur in conveniens aliud, quia esset admittendum formam substantialem recipi in accidente, nimirum in quantitate, & sic dici posset, quòd accidens esset subjectum substantiæ, non autem sequitur hoc in conveniens ex eo, quòd qualitates recipiuntur in quantitate.

XIV.

Subjectum quantitatis est compositum ex materia & forma quæ non sit anima.

Dico 3. Subjectum immediatum inhesionis quantitatis est totum compositum, ex materia prima & forma substantiali quacumque, quæ non sit anima. Ita Scotus 4. d. 1. q. 1. & 2. d. 3. q. 4. & alibi sæpius, & quamvis in secundo dicat eandem

quantitatem manere ingenito & in corrupto, non loquitur ex propria mente, sed argumentatur ad hominem. Conclusio est contra Conimb. lib. 1. de generatione cap. 4. q. 4. Patet autem Conclusio, tum ex refutatione aliarum sententiarum, quia nimirum non est materia prima, nec compositum ex corpore & anima ut paulo supra: tum quia aliud non est assignabile, tum quia Scotus dicit totum esse immediatum subjectum quantitatis, sed nullum potius quàm allatum, ergò.

Probatur Conclusio etiam

positivè: quia illud est ponendum subjectum immediatum quantitatis, quod est capax quantitatis, & quod denominatur quantum, nec ullum sequitur in conveniens ex eo quòd recipiat quantitatem in se, nec ullum sit iudicium oppositi, sed sic se habet compositum allatum, ergò: ergò dicendum est, quòd immediatè recipiat quantitatem. Probatur mi. quia huiusmodi totum est divisibile in partes entitativas secundum se, & secundum omnes suas partes essentielles Physicas, sed quidquid est sic divisibile est capax, vel ut recipiatur in quantitate, vel ut quantitate recipiat, sed compositum substantiale non potest recipi in quantitate, ergò ipsum erit capax ad recipiendam quantitatem in se.

Dices. Si quantitas immediatè subjecta

retur in corpore, prius quàm informetur ab anima, sequeretur quòd anima non esset actus per se corporis, & consequenter non faceret per se unum completum cum corpore, quod est falsum, ergò: probatur. Actus qui non perficit subjectum nisi mediante accidente non facit ens per se unum cum subjecto, & consequenter non est actus per se illius. R. negando sequentiam ad probationem, dist. ant. actus qui non perficit subjectum nisi mediante accidente, tanquam subjecto mediato, concedo ant. qui non perficit subjectum nisi mediante accidente, nec tanquam subjecto, sed solum veluti mediante conditione, nego ant. & consequentiam; sic autem se non es habet in proposito; quia nullus actus substantialis qualis est quælibet anima, subjectatur immediatè in accidente, qualis est quantitas, quia alioquin substantia dependeret ab accidente quòd sæpius dixi falsum esse.

Dico 4. Quantitas ipsa est primum accidens immediatè inherens substantiæ, reliqua verò accidentia omnia inherere quantitati tanquam subjecto non ultimato. Hæc conclusio est Scoti & omnium veterum Theologorum, quos refert Ravius & prima pars patet ex dictis.

Probatur adhuc, quia si esset aliud quod accidens, quod immediatè inhereret substantiæ quàm quantitas, esset dispositiva qualitas, quàm adversarii statuunt; sed hæc non est, ergò: probatur mi. quia quemadmodum substantia potest immediatè recipere illam qualitatem; ita potest etiam ipsam recipere quantitatem, ergò.

Probatur secunda pars. Secundum

Adversarios debet dari aliquod unum accidens absolutum, quòd sit cæterorum susceptivum, sed nullum aliud potest congruentius assignari quàm

XV.

XVI.

Reliqua accidentia inherere quantitati non potest nisi in quantum

quàm ipsa quantitas, ergò: probatur mi. tum auctoritate Scoti 4. d. 12. q. 2. ubi dicit, quod quantitas sit propinquior substantiæ in ratione substantiæ quàm qualitas, quod etiam denotat ordo prædicamentorum, in quo post substantiam statim ponitur quantitas, licet secundum verisimam qualitas in entitate sua sit quantitate perfectior, non ob aliam rationem, nisi quia immediatè inhæret substantiæ, tum etiam ratione, quia si esset aliquod aliud, maximè esset illa qualitas, sed ipsa non est ex dictis, ergò.

Probatur Conclusio secundò:

Qua quando albedo in superficie & calor extenduntur in quantitate, ergò huiusmodi qualitates immediatè in quantitate recipiuntur. Nec dicas quantitatem esse solum dispositionem necessariam in subiecto, non verò ipsum subiectum immediatum, quia statim in contrarium est auctoritas Aristotelis cap. de quantitate hæc dicens: *Quanta fuerit superficies, tantum fore album dices.*

Probatur Conclusio tertio

ex Mysterio Eucharistiæ sic: Quantitates in speciebus Eucharisticis, verbi gratiâ, albedo, dulcedo, frigus &c. vel sunt in aliquo subiecto immediato, vel multiplicantur miracula sine necessitate, si primum, ergò immediatum illud subiectum erit quantitas, quia nullum aliud congruentius assignari, potest; secundum etiam gratis dicit, ergò.

Dices: In Mysterio Eucharistiæ tam qualitates quàm ipsa quantitas sunt extra omne subiectum, & consequenter nullum habent subiectum immediatum. Sed Contra: quia quando hostia jam frigida, vel vinum congelatum incipit calefieri, & liquefieri introducendo calorem, vel teporem, primus ille gradus tunc productus in hostia, vel est sine omni subiecto, vel in subiecto, si primum, sequitur primò, quòd agens creatum possit creare, quia producit calorem extra omne subiectum; secundò sequitur, quòd ille gradus caloris non appellat ullum gradum frigoris, quòd est aperte falsum; probatur sequela; quia qualitates contrariæ non repugnant nisi in ordine ad idem subiectum, ergò una non expellit aliam nisi succedat expulsi in eodem subiecto: si secundum, ergò istud subiectum erit quantitas, quia non est frigus: nam frigus non potest esse subiectum caloris, quia forma in suo esse dependet & conservatur à subiecto, non verò contrarium à contrario; nec est etiam aliqua alia qualitas, tum quia pono, quòd qualitati isti contraria introducatur, tunc non potest esse subiectum huius, ob rationem jam datam. Item secundò ostenditur: Qualitates materiales ununtur quantitati in Eucharistiâ, sed non alia unione quàm formæ ad subiectum, ergò: major patet, quia nisi unitæ essent non dividerentur ad divisionem quantitatis, nec moverentur ad motum eius: probatur etiam minor, quia non ununtur unione continuationis, alias qualitates essent in alio loco à loco quantitatis, sicut partes continui, sed non datur alia unio naturalis præter istam nisi unio formæ ad subiectum, ergò. Sed in contra

Opponitur: Auctoritas Aristotelis XVIII.

4. Met. l. 14. dicens: *Accidens non accidit accidenti, nisi quia ambo accident eidem subiecto: nihil hoc illi magis quàm illud accidit huic;* Ergò nullum accidens inest alteri proximè. Sed R. 1. Philosophum ibi tantum velle, quòd accidens non inest alteri accidenti, quia putabat quòd accidens sine proprii subiecti concursu non possit sustentare accidens, unde ly, quia est idem quod ly quando. R. 2. Philosophum loqui de accidentibus disparatis, quia ibi exemplificat de albo & musico, quare neganda est consequentia, nec etiam Philosophi auctoritas æstimanda est quidquam, ubi bonis moribus & rebus fidei contrariatur, prout contingit in proposito.

Instatur: Nullum aliud, vel saltem præcipuum fundamentum positæ conclusionis est Mysterium Eucharistiæ, ut patet: tum ex probatione, tum ex modò data responsione; sed hæc ratio nulla est, ergò etiam responsio nulla: probatur mi. quia qualitas ibi non subiectatur in quantitate, ergò: probatur ant. quia eadem inhærentiâ qualitas inhæret substantiæ & quantitati, sed inhærentia ad substantiam in Eucharistiâ est destructa, ergò etiam inhærentia ad quantitatem; probatur mi. quia positâ unione formæ ad proximum subiectum, verbi gratiâ, quantitatem & positâ huius iterum ad remotum subiectum sublato quocunq; alio, dicitur illa forma in esse subiecto remoto. R. negando mi. cum ant. probationis, & eius prob. quia qualitas non inhæret propriè subiecto remoto, vel substantiæ, sed eatenus illi inhærerere dicitur quatenus subiectum proximum, seu quantitas subiecto remoto inhæret.

Urgetur. Nulla est ratio cur dicatur, quòd qualitates subiectentur immediatè in quantitate & mediatè in substantia, ergò hoc gratis asseritur & consequenter solutio nulla: probatur ant. si esset aliqua ratio maximè ea, quia videmus superficiem fieri & denominari albam, quòd fieri nequit nisi albedo subiectetur in superficie & consequenter, quia superficies est quantitas, dicendum videtur qualitatem immediatè subiectari in quantitate, sed hæc ratio non est: ergò, probatur minor, quia eodem modo sicut superficies dicitur alba propter inhærentem albedinem, ita etiam albedo dicitur quanta, ergò pari ratione poterit quis dicere quantitatem subiectari in albedine: probatur consequentia, quia ideò dicitur albedo inhære quantitati, quia denominat superficiem albam, quòd est effectus formalis albedinis; sed etiam quantitas denominat albedinem quantam, quòd est effectus formalis quantitatis, scilicet facere rem extensam & quantam, & sic vel mutuo sibi invicem inhærebunt, vel neutrum alteri, & consequenter omnia ipsi substantiæ immediatè. Hæc ratio non levis est difficultatis, quæ multos ad angustias redegit: unde etiam variæ emerere desuper responsiones. Ego tamè informa. R. negando ant. cum probationis minori, cuius probationis ant. dist. eodem modo dicitur albedo quanta, id est eodem genere denominationis nego; eodem modo: id est similitudinario modo concedo ant. & nego consequentiam;

quantiam; ad probationem consequentis nego minorem, quoad alteram partem scilicet effectum formalem quantitatis esse, denominare albedinem quantam, quia est tantum effectus materialis; Itaque ut insinuat Scotus quoad lib. 18. infra C. duo sunt genera denominationum: quaedam dicuntur formales quae à formis in sua subjecta derivantur; quaedam sunt materialis, quae à subjectis in suas formas refunduntur, quod manifestum est omnibus: nam experientia constat dum forma est in materia quod sibi invicem varias communicent denominationes, nam albedo quae est in corpore denominat ipsum quale, coloratum, album; corpus contra denominatur albedinem subiectatam corpoream, materialem, extensam, & huiusmodi, unde quando in aliquibus subiectis repertuntur tam diversae reciprocae denominationes, tunc non statim asserendum eas esse à formis praecise, sed etiam ab ipsis subiectis. Ut autem colligatur quae sint à formis, quae verò à subiectis, optima regula esse potest haec, ut consideretur utrumque; quod alterutrum denominat, quod nam sit illud, quod ex genere suo est aptius, ut gerat viam subiecti, & quod iterum sit aptius ad gerendum munus formae, hinc quia qualitas in toto suo genere est aptior, ut exerceat munus formae, ideo dicendum est quod albedo denominet superficiem albam, sit denominatio formalis; denominatio verò quae denominat albedinem extensam, quia quantitas non habet in toto suo genere maiorem aptitudinem ad obeundum munus formae quam qualitas, dicitur denominatio materialis, & sic patet non eodem modo se invicem denominare, sed unum alterum formaliter, & alterum primum materialiter.

XIX.

Arguitur. Nihil potest esse subiectum alterius nisi sit in se subsistens, sed quantitas hoc non habet, ergo nec quantitas poterit esse immediatum subiectum. R. dist. ma. non potest esse subiectum ultimum, concedo ma. non potest esse subiectum non ultimum, nego ma. & concessa mi. distinguo similiter consequens.

Instatur. Quod dependet dependentiam unius generis, non potest alterius dependentiam in eodem genere terminare, sed quantitas dependet à substantia in genere susceptivi, ergo non potest terminare dependentiam alterius in eodem genere, & consequenter non potest aliud accidens subiectare. R. negando ma. Pater enim dependet à suo Patre in genere causae efficientis, & in eodem genere terminat dependentiam filii.

Urgetur. Materia non potest informare, ergo nec forma subiectare. R. negando consequentiam, quia non solius materiae est subiectare, sicut solius formae est informare.

QUAESTIO III.

An idem numero accidens possit esse in pluribus subiectis, vel duo solo numero distincta in eodem?

R.

Primam partem fuse tractat Doctor sub eodem titulo q. 17. de rerum principio per totum, & secundam etiam incidenter, sed ex

professo 5. Met. q. 7. per totam in qua tandem videtur problematicus, sed ad partem affirmativam magis inclinatur, ut ipsum interpretatur Covellus. Notandum tandem quod prima pars tituli non procedat de potentia ordinaria, vel de eo quod naturaliter contingere potest, sed de potentia absoluta: nam certum est in omni Philosophia nullum accidens, sicut nec etiam ullam formam substantialem posse esse naturaliter in duobus materiis, vel in duobus subiectis. Unde ad partem primam

Dico I. Idem numero accidens de potentia Dei absoluta potest simul & successive esse in pluribus subiectis.

Probatur Conclusio primo: quoad utramque partem simul; quia potest DEUS facere omne illud quod nec implicat contradictionem, nec in ipso aliquam arguit imperfectionem; sed hoc est tale, ergo.

Probatur secundo: Potest eadem forma substantialis, verbi gratia, anima rationalis poni simul in pluribus subiectis, imò defecto ita est, saltem unitis in capite scilicet manibus & pedibus, ergo etiam forma accidentalis à paritate in pluribus subiectis etiam non unitis, probatur consequenter. Quia unio comparata ad divinam potentiam nihil facit, ergo: probatur ant. quia potest idem corpus ponere in pluribus locis, quantumcumque distantibus.

Dices. Disparitatem esse, quia accidens dicit dependentiam ad subiectum, sed id omnino falsum esse, quod patet tum ex dictis, quia alias DEUS non posset illud conservare extra subiectum, cuius contrarium manifestum in Mysterio Eucharistiae, ubi accidentia sunt sine subiecto. Et hinc

Probatur 2. pars speciatim:

Quia DEUS ex modo dictis & infra probandis potest accidens conservare extra omne subiectum realiter ab eo separatum, ergo potest illud etiam ponere in diversis subiectis successive, probatur consequenter: separare accidens à subiecto & illud extra omne conservare plus arguit quam ponere illud successive in pluribus subiectis, sed primum potest DEUS facere, ergo & secundum: probatur ma. Quia esse extra subiectum non est accidentis essendi modus connaturalis, esse verò in subiecto est ejus modus connaturalis, sed plus arguit esse extra modum suum connaturalem, quam esse cum eo, ergo plus est conservare accidens extra subiectum, quam ponere illud in pluribus subiectis. Hoc ipsum docet etiam Scotus 4. d. 12. q. 2. n. 12. & 15. de accidentibus Eucharisticis, casu quo pane annihilato crearetur, vel aliter produceretur alia substantia, quae esset capax subiectae illa.

Opponitur. Autoritas Scoti 3. d. 1. q. 2. n. 4. ubi dicit sic: Ita impossibile videtur unum accidens esse in duobus subiectis, sicut unam formam substantialem in duabus materiis, igitur sicut necessario sequitur infinitas in forma substantiali, si esset in pluribus materiis, necessario sequitur infinitas, ex eo quod unum accidens esset in multis: Ergo Scotus tenet nullam

QUÆSTIO IV.

An accidens possit esse sine omni subiecto, & qualem tunc existentiam & modum existendi haberet?

Congruum est, ut postquam egi & I.

examinavi utrum accidens possit esse in pluribus subiectis, vel plura in eodem, ut explicam quoque, an possit esse sine omni quod hæcenus quodammodo semper præsupponebatur, & de quo in Theologia accidit sermo, quare etiam primam partem expediam breviter. Circa secundam plures & variæ sunt sententiæ, quarum Prima est D. Thomæ 3. p. q. 77. a. 1. ad primum apud Scotum 4. d. 12. q. 1. a. n. 13. quinque rationibus rejecta, quæ dicit, quod quantitas & quandoque aliud accidens separatim accipiat novum esse. Secunda quæ est prioris quodammodo explicativa, est Suarez, Vasquez, asserentium accidens separatim non accipere novam existentiam, cum ejus existentia non distinguitur ab essentia, acquirere tamen novum modum existendi positivum à sua entitate, vel formaliter, vel modaliter distinctum, quo redditur accidens per se subsistens, non aliter ac si esset substantia. Tertia sententia est Scoti 4. d. 12. q. 1. per totam cum sua Schola, quæ docet, quod accidens separatim, nec novam existentiam, nec novum modum existendi positivum, nec aliud quidpiam præter negationem actualis inhærentiæ ad subiectum de novo acquirere, & per hoc præcisè, quod conservetur à DEO sine inhærentia ad subiectum, posse dici existere per se, id est: non in alio actu, esto semper ex natura sua petat dependere ab alio tanquam à subiecto, cum inhærentia aptitudinalis sit ejus propria passio, interim ad primam partem.

Dico I. Accidens absolutum potest divini- II.
 tur separari à suo subiecto & sine eo conservari, non accidens ab-
 verò respectivum. Ita Scotus supra & quantum ad solutum po-
 primam partem Conclusio est de fide, quæ test esse sine
 proinde omni subje-
 & spectivum.

Probatur primò. Quia videmus & III.
 de fide tenemus in transubstantiatione substan-
 tiam panis destrui manentibus duntaxat specie-
 bus, ergò accidentia absoluta possunt separari
 à suo subiecto, & sine eo conservari: probatur
 consequentia, quia illa accidentia remanentia
 nullum habent subiectum in quo existant, ergò:
 probatur ant. quia si esset aliquod maximè cor-
 pus Christi; sed hoc non est tale subiectum,
 ergò: probatur mi. quia corpus Christi in eo
 statu est incapax talium accidentium.

Dices: Ex mysterio Eucharistiæ bene III.
 colligi potest, quod quantitas separari possit à
 subiecto; sed non quod universaliter alia acci-
 dentia absoluta & omnes qualitates. Sed Con-
 tra eadem ratio, quæ suadet separationem
 quantitatis à subiecto, militat etiam pro omni-
 bus qualitatibus. Contra 2. Quia quantitas
 ideo à subiecto separari potest, quia est aliquod
 absolutum non dicens essentialem ordinem de
 se ad aliud; sed qualitas æq; est absoluta ac
 quantitas. Contra 3. Qualitas est perfectior
 quàm

nullam formam posse esse in pluribus subiectis.
 R. negando consequentiam. Ad auctoritatem
 Doctoris dico, eum absolute non negare alteru-
 trum, scilicet, quasi nec forma substantialis, nec
 accidentalis possit esse in pluribus, sed tantum
 refellit responsum Varronis ad quoddam
 argumentum Theologicum; & tantum docet,
 si sequeretur infinitas formæ substantialis, ex
 eo quod esset in pluribus materiis, quod etiam
 sequeretur infinitas formæ accidentalis, quod
 est verissimum, sed nihil contra me; nam reve-
 ra non sequitur accidens potest esse in pluribus
 subiectis, ergò in infinitis; quia potentia intel-
 lectiva potest plura intelligere simul, non ta-
 men infinita; anima rationalis plura informare
 non tamen infinita, quia ex natura sua est finita
 & limitata sed

Instatur. Si accidens posset esse simul in
 pluribus subiectis, sequeretur quod simul de-
 penderet à subiecto A, & non dependeret, quia
 destructo subiecto A, maneret adhuc in subje-
 cto B, sed hoc est falsum, ergò: probatur mi.
 quia idem non potest totaliter & adæquatè de-
 pendere à duabus causis totalibus ejusdem ge-
 neris & ordinis. R. 1. negando sequelam,
 quia accidens posset ita esse simul in pluribus
 ut ab uno tantum dependeret per informa-
 tionem, & alteri tantum uniretur; vel ita ut
 ab utroque subiecto tantum dependeret par-
 tialiter.

Dico 2. Duo accidentia solo numero distin-
 guntur esse simul in eodem subiecto. Conclusio
 quantum ad accidentia intentionalia, scilicet
 quantum ad species sensibiles & intelligibiles
 est Scoti, & de se certa; quia patet: in eodem
 oculo est species intentionalis tam nigredinis
 quàm albedinis, carnis & hominis &c. item in
 eodem intellectu similes species intelligibiles;
 probatur ergò Conclusio de Accidentibus ab-
 solutis: Quia duo ignes, vel duæ candelæ ap-
 plicatæ eidem loco, vel spatio capaci plurium
 graduum luminis & caloris, simul produciunt
 duos gradus luminis & caloris, non tantum in-
 tensivè, sed etiam extensivè, ergò. Probatur
 etiam de accidentibus relativis: Quia albedo,
 verbi gratiâ, dicit plures similitudines numero
 distinctas ad omnes alias albedines ejusdem
 speciei, & plures dissimilitudines ad omnes
 alias nigredines, ergò.

Opponitur Auctoritas Scoti 5. Met.
 17. qui non modo argumenta allata, sed plura
 alia exquisita adfert, quæ conclusionem propo-
 sitam probare possent, eaque absolute solvit ve-
 luti in sufficientia, ergò Conclusio est contra
 Scotum. sed R. Doctorem facere in favorem
 sententiæ contrariæ, quæ est divi Thomæ, asse-
 rentis implicare duo accidentia ejusdem ratio-
 nis, esse in eodem subiecto, quia in eodem quæ-
 stione infra n. 11. sententiam suam statuit, sci-
 licet posse ejusdem rationis accidentia solo nu-
 mero distincta in eodem subiecto esse,
 licet postea iterum de hac re proble-
 maticè disputat.

quàm sit quantitas, ergò si quantitas separari potest, poterit & qualitas.

Probatur Conclusio secundò:

Quidquid DEUS potest cum causa secunda facere, potest se solo, sed cum causa secunda potest conservare accidentia in subiecto, ergò potest illa conservare se solo sine omni: ma patet. Quia DEUS potest supplere omnem defectum cujuscunque causæ extrinsecæ; sed subiectum est extrinsecum respectu accidentis, quod probatur: si enim esset de ratione intrinsecæ accidentis, accidens esset compositum per accidens, ergò:

Probatur Conclusio tertio

quoad secundam partem: Quia accidens respectivum est essentialiter habitudo inter duo extrema, ergò sicut tollere terminum ad quem dicit respectum, est tollere, vel destruere respectum; ita tollere illud cuius est respectus, nempe subiectum, vel fundamentum, est tollere respectum & rationem ejus, seu accidentis respectivi, adeoque semper requirit fundamentum: seu subiectum, & hoc non quia accidens, sed quia tale est.

IV.

Opponitur Autoritas Philosophi 7.

Met. l. 3, dicens: Nihil ipsorum (id est accidentium) secundum se est aptum natum, nec possibile separari à substantia. Item in primo Phys. ait: Intellectus querens separationem accidentis est querens impossibile &c. alibi similia. Sed R. Philosophum in presenti materia magno perè errasse, adeoq; à Christiano Dialectico eum in hoc passu derelinquendum, sicut & in multis aliis punctis, quæ mores, vel fidem concernunt, quia in similibus ex naturalibus processit falso innixus principio, scilicet quòd DEUS, nullum effectum possit producere sine concursu causæ secundæ; sed contra primam partem Conclusionis

V.

Deus supplet causalitatem materiae in qua.

Arguitur etiam ex ratione; Deus non potest supplere causalitatem causæ materialis; sed subiectum est causa materialis respectu accidentis, ergò Deus non potest supplere causalitatem ejus, & consequenter nequit separare accidens à subiecto. R. dist. ma. in genere causæ materialis ex qua, transeat ma. in genere causæ materialis in qua, nego ma. Itaq; accidens dependet à subiecto non in genere causæ materialis ex qua, quia alioquin esset compositum per accidens, & hunc concursum DEUS supplere nequit, quia nullius entis pars esse potest, bene tamen potest supplere causalitatem in qua, id est subiecti sustentantis vices, & posteriori dependentiâ solum dependet accidens à subiecto.

III

Instatur: Causa materialis in qua, ex dictis modo est illa, quæ sustentat formam sibi inherenterem, sed Deus non potest sic sustentare, ergò nec supplere subiecti vices in hoc genere causæ materialis. R. dist. conseq. non potest supplere vices in genere causæ materialis in qua, id est in se recipiendo, concedo; in genere causæ efficientis, id est conservando accidens efficientivè sine omni subiecto, veluti esset sub subiecto, nego consequentiam.

Urgetur: Accidens non potest aliter dependere à DEO sublato subiecto, quàm dependeret presente subiecto, ergò destructo subiecto non aliter supplet, vel terminat dependentiam subiecti quàm antè: probatur ant. quia dependentia accidentis ad Deum est relatio transcendentalis, realiter accidenti identificata, ergò est eadem sine prorsus ulla mutatione ante & post subiecti destructionem. R. dist. ant. aliter, id est alia dependentia, concedo ant. aliter, id est alio modo, nego ant. & consequentiam; quia antea dependebat à Deo & à causa secunda simul, nunc verò à solo Deo.

Replicatur: Si Accidens potest esse

& conservari à solo Deo sine illa dependentia ad secundam causam, sequeretur quòd superflueret illa dependentia ad causam secundam, seu ad subiectum; sed hoc est in conveniens, ergò: R. negando sequelam ma. Quia licet Deus se solo possit facere quidquid potest facere cum causæ secunda, de potentia sua absoluta, tamen ut connaturaliter hoc faciat, admittit concursum causæ secundæ, quia ita decrevit & expedit etiam, alioquin causæ secundæ, quæ habet virtutem productivam, effectus totaliter impedirentur.

Arguitur 2. Probando quòd etiam acci-

dens respectivum possit separari à suo subiecto sic: Quæcunq; essentialiter & realiter distinguuntur sunt mutuo separabilia; sed accidens respectivum & subiectum realiter & essentialiter distinguuntur, ergò sunt mutuo separabilia: patet minor, quia subiectum est ipsum fundamentum: probatur, quia sicut ex identitate essentia colligitur inseparabilitas, ita ex diversitate essentia deducitur separabilitas. R. dist. ma. Quæcunq; essentialiter distinguuntur &c. si etiam essentialiter ab invicem non dependeant, concedo ma. si dependeant, nego ma. Itaq; accidens respectivum essentialiter dependet à fundamento & termino, quia est essentialiter respectus inter duo extrema.

Instatur: Nec fundamentum, nec terminus

est de essentia relationis, seu accidentis respectivi, ergò relatio non potest ab illis essentialiter dependere: probatur ant. quia fundamentum & terminus sunt extra absoluta, nullum absolutum autem est de essentia respectivi, ergò: probatur etiam consequentia, quia Deus potest supplere illam dependentiam; sed R. verum quidem esse quòd extrema non sint de essentia relationis, at tamen respectus inter illa extrema est de essentia, seu potius ipsa essentia; unde negatur consequentia, cum sua probatione, quia Deus non omnem omnino dependentiam terminare potest, sed illam tantum quæ est in genere causæ efficientis.

Urgetur: Fundamentum in ordine ad

relationem necessariò se habere debet, vel ut causa formalis, vel finalis, vel materialis aut efficientis, quidquid dicatur poterit Deus supplere, ergò: minorem intelligo in iis in quibus statuetur, quia suppono quòd non habeat se per modum causæ formalis, nec materialis ex qua: probatur mi. quia Deus potest supplere causalitatem

VI

Que distinguuntur per se sunt separabilia essentialiter

Ad hoc probatur per se

tatem causæ efficientis & materialis in qua, & alia supplenda non est, ergò omnem supplere potest: probatur mi, quia potest id in accidente absoluto, ergò etiam in respectivo. R. concessa ma. negando mi. cuius probationis ant. concedo & nego probationis consequentiam; quia disparitas est de accidente respectivo & de absoluto; absoluti dependentiam quidem Deus terminare potest, non tamen respectivi, quia hoc non modò dependet à subjecto, ut subjecto; sed etiam ab eodem veluti à fundamento, ad quod ex sua differentia specifica majorem dicit connexionem, quam dicat accidens absolutum ad suum subjectum.

Replicatur Dependencia relationis à fundamento etiam, ut fundamento est in genere causæ extrinsecæ, ergò Deus supplere potest: probatur consequentia: Quia omnem dependentiam extrinsecam Deus supplere potest; sed hæc est talis, ergò. R. concessio ante negando consequentiam, cum probationis ma. vel si majoris distinguo: Omnem dependentiam extrinsecam Deus supplere potest, in genere absolutorum concedo; in genere relativorum, nego ma. & distinctà similiter minori, nego consequentiam. Quia hæc est accidentis differentia, in quo ab absoluto distinguitur; quòd licet hoc esse possit sine omni eo quod non est de essentia ejus, respectivum tamen non potest, quia hoc pendet etiam essentialiter ab eo, quod non est de ejus essentia, & idèò dicitur respectivum quasi aliud à se necessariò respiciens. Sed ad secundam partem

Dico 2. *Accidens separatum à subjecto suo, non acquirit novam existentiam, neg. novum modum existendi à sua existentia distinctum; sed per eandem existentiam, quæ existebat in subjecto conservatur à solo Deo extra subjectum.* Hæc quoad omnes partes est Scoti & Scholæ suæ. Et quoad primam partem videtur ex Tridentino Sess. 13. can. 2. de fide, ubi dicit: eadem accidentia manere destrictà substantiæ panis.

Et probatur primò ad oculum: Quia existere non est aliud quam esse in rerum natura extra suas causas; sed accidentia Eucharistica ad oculum sic sunt, ergò:

Probatur secundò. Illa nova existentia, quæ adveniret, deberet inherere priori existentia actuali, tanquam actus potentia; sed actus verus & realis, qualis esset ista existentia, non potest sic inherere nisi potentia, vel essentia actualiter existenti, ergò daretur essentia actualiter existens ante istum actum, ergò etiam existentia, quia per eam nihil aliud intelligo.

Probatur: Si acquireret aliam existentiam, deberet priorem perdere; sed priorem perdere non potest, ergò nec acquirit novam: probatur mi. Quia si perderet priorem existentiam, perderet etiam priorem essentiam, & prius suum esse; sed si perderet priorem essentiam, & prius esse non esset idem accidens; sed aliud, ergò: probatur ant. quia essentia & existentia non distinguuntur.

Probatur secunda pars: Quia vel ille novus modus positivus advenit accidenti

F. Amandi Hermann Logica.

ante separationem, vel post separationem; si primum, ergò accidens habet duos modos planè oppositos simul, scilicet illum novum modum existendi per se, & priorem existendi in alio; sed hoc repugnat, ergò: probatur: quia sic effectus per se, & ens in alio, ergò: si secundum, ad nihilum planè deferuit; quia idèò ponitur iste novus modus præcisè secundum eos, qui sic ponunt, ut accidens existat per se sine subjecto; sed ante talem modum per hoc præcisè, quòd ponatur & conservetur à Deo extra subjectum habet totum hoc, ergò frustraneus est ille modus novus positivus.

Dices. Illum modum in fervire, ut loco subjecti sustentet accidens, ergò non esset frustraneus. Sed contra: ille modus non sustentaret accidens; sed sustentaretur ab ipso accidente; sed hoc est inconveniens, quia absurdum est, quòd aliqua forma sustentet suum subjectum, ergò: probatur ma. Quia illud, quod est prius alio, sustentat illud, quod est posterius ipso; sed accidens est prius illo modo, ergò sustentabit illum, & consequenter modus ille non poterit sustentare accidens, adeòq; verè & absolute erit frustraneus.

Probatur eadem pars secundò:

Ille modus, vel est ens, seu modus substantialis, vel accidentalis; si ens substantiale, ergò erit subjectum accidentis, & sic accidentia contra fidem in Eucharistia extra subjectum non erunt; si verò est modus substantialis, tunc sequetur, quòd aliquid substantiale subjectetur in accidente, quod fieri nequit; si deniq; modus est accidentalis, ergò non potest accidenti tribuere modum essendi per se, quod implicat simpliciter, ergò. Deinde ad idem est, quod non sit modus accidentalis: Quia esse substantiale non potest alicui conferre, ut sit in alio, ergò nec esse accidentale, ut sit aliquid per se, ergò. Sed contra Conclusionem hanc

Arguitur. Alius est influxus causæ primæ, quo cum causâ secundâ concurrat ad aliquem effectum, & alius quo se solo illum producit, ergò accidens acquirit novum modum existendi quando separatur, quam antea habuit: probatur ant. quia alius est influxus quo Deus cum sole producit lumen, & quando se solo illud producit, ergò: quia tunc concurrat modo aliquo determinato & antea non; sed indeterminato, ita quòd sicut concurrebat ad productionem luminis, poterat concurrere ad productionem frigoris; sed modus determinatus est alius à modo indeterminato, ergò: R. dist. ant. primum est alius influxus quoad rem, nego ant. quoad modum, concedo ant. & nego consequentiam: similiter distinguo probationem antecedentis prioris, quia quoad rem est idem influxus, quo cum causâ secundâ & se solo producit lumen & illud conservat: nam & modo plures effectus producuntur à Deo concurrente causâ secundâ, qui tamen postea à solo DEO conservantur, & tamen concursus ille conservativus non est distinctus à productivo; deinde ad probationem, nego ma. quoad illud quod, scilicet concursus Causæ primæ cum causâ secundâ sit indeterminatus, quin ut dicam in Physica est

Dd deter-

VIII.

IX.

X.

determinatissimus, ita ut non modo in specie concurrat ad actus; sed etiam individuatio actus, seu quod in hoc individuo fiat, determinatur à Deo, & licet sit virtualiter multiplex, nunquam tamen dici potest indeterminatus & confusus, quia hoc perfectioni divinæ repugnat.

Instatur. Quod accidens existat extra omne subjectum est omnino quid supernaturale; sed si esset idem concursus in re quo concurrat ad conservationem accidentis in subjecto, cum eo quo concurrat sine subjecto non esset, quid supernaturale, ergo non est idem concursus & influxus, ma. patet: probatur mi. Quia nihil est supernaturale, quod à causa naturali cum concursu ei debito fieri potest; sed causa naturalis posset, verbi gratiâ, solo cum solo concursu generali, naturaliter sibi debito, lumen in aëre productum annihilato aëre, qui est subjectum ejus, conservare extra subjectum, ergo talis existentia & conservatio luminis non esset supernaturalis. R. negando mi. cum minori probationis, quia in ea assumitur casus impossibilis, nempe quod Deus annihilato aëre adhuc posset existere soli, ad conservandum lumen in posterum sine subjecto, quia talis conservatio esset actio creativa, quæ creaturæ competere nequit: Deus potest tamen conservare lumen in aëre jam à sole productum, aëre annihilato, eo concursu quoad rem quo prius, & licet idem foret concursus quoad rem, non tamen propterea esset lumini connaturalis, quia ejus connaturalis concursus & debitus non est, nisi in subjecto.

Urgetur. Si sufficit tantum alius concursus quoad modum, & non requiritur quoad rem, ut aliquid dicatur existere supernaturaliter, sequetur quod lapis in sublimi loco detentus supernaturaliter ibi detineretur; sed hoc est inconvenientissimum, ergo etiam quod idem accidens conservetur eodem concursu sine subjecto & in subjecto: probatur, quia ille status lapidis est ei debitus & connaturalis, ergo inconvenientissimum erit dicere quod sit supernaturale. R. negando sequelam ma. Quia ad hoc, ut aliquid dicatur supernaturaliter existere, non sufficit, ut alio tantum modo existat ab eo, ad quem ex natura sua ordinatur, alioquin monstra producerentur supernaturaliter, & aqua supernaturaliter ascenderet sursum; sed requiritur ut alio modo existat, quem tamen natura specifica, quam natura universi requirit: quare si existat alio modo quam natura, particularis requirit, & tali tamen modo quem exigit natura universi, non est supernaturalis modus.

QUÆSTIO V.

An accidentia educantur de potentia subjecti?

- I. Hæc quæstio dependet ab illa, quam in Physica etiam tractabo cum aliis, an scilicet formæ substantiales educantur de potentia materiæ? Et sicut ibi res non absolute deciditur; sed solum educi formas materiales naturales, non verò spirituales, qualis est anima: ita hic

quoque distinguendum erit. Per educationem autem aliud non intelligo, quam productionem formæ in materia, vel subjecto cum dependentia ab influxu materiali ipsius materiæ, vel subjecti: ita ut quæcumque forma dependet inferi ab influxu positivo materiæ, dicatur de potentia ejus educi. Itaque notandum Accidentium esse diversa genera: nam aliqua sunt connaturalia subjecto, & sunt illa quæ subjectum necessarium postulat inesse sibi, ut calor respectu ignis, frigus respectu aquæ: Alia verò sunt accidentia violenta, & sunt illa à quibus subjectum naturaliter, id est secundum naturam inclinationem abhorret, ut calor respectu aquæ, frigus respectu ignis: Alia iterum sunt neutra, & sunt illa ad quæ subjectum est indifferens, ita ut connaturaliter illa non exigat, nec tamen etiam abhorreat ipsa, ut albedo & nigredo in superficie: Alia sunt accidentia artificialia, & sunt illa quæ ars inducit in materiam, vel subjectum, ut statua leonis, tygridis, aut canis, in ligno, marmore, vel bronzo &c. Alia denique sunt accidentia supernaturalia, & sunt formæ illæ accidentales, quæ præter, vel supra exigentiam naturarum ipsis adveniunt, & sunt omnes habitus & actus supernaturaliter & divinitus infusi, quæ proinde sunt in duplici differentia; alia enim sunt, quæ à solo Deo in genere causæ efficientis produci possunt, ut lumen gloriæ, habitus fidei, spei, &c. & alia quæ mediantibus illis habitibus, vel saltem speciali concursu Dei produci possunt à creatura in genere causæ efficientis, ut sunt omnes actus istorum præfatorum habituum. Quo prænotato

Dico I. Omnia accidentia, supernaturalia exceptis educantur de potentia subjecti. Est communis in Schola Scoti &

Probatur primò. Quia omnia illa naturalia accidentia qualiacumque demum sint, si supernaturalia excipias, vel creantur, vel educuntur, de potentia subjecti; sed non creantur, ergo educuntur de potentia subjecti, probatur ma. quia omnia, vel producuntur in aliquo subjecto & de subjecto, vel de nihilo subjecti: seu, vel producuntur dependentè à subjecto, vel independentè; si primum, ergo producuntur de potentia; si secundum, ergo creantur: probatur mi. quia omnes aliæ formæ producuntur effectivè à creatura, verbi gratiâ, calor ab igne, frigus ab aqua; sed quod effectivè producitur à creatura, non creatur, ergo: probatur mi. quia creare nequit nisi solus Creator unus omnipotens Dominus.

Probatur secundò: Omnia accidentia dependent in fieri & conservari à suis subjectis, ergo nisi evidens ratio, vel urgens auctoritas cogat, tenendum est, quod educantur de potentia subjectorum, ant. patet: probatur consequentia. Quia ex hæc sola ratione cognoscimus formam quamcumque educi de potentia materiæ, ergo: probatur ant. Quia seclusa revelatione, quæ cognoscimus animam rationalem manere separatam à corpore, & operari, impossibile esset colligere, quod non educeretur de potentia materiæ sicut cæteræ animæ brutorum; & contra ex eo colligimus animam equi educi de potentia materiæ, quia quando definit

definit conservari à materia, inque materia definit omnino operari & esse; ergò hæc est præcisa ratio, ita ut si quis contrarium adstrueret, omnem præcluderet viam cognoscendi, quænam formæ educantur de potentia, & quæ non.

Dico 2. Nulla accidentia quæ à solo DEO in genere causæ efficientiæ producuntur, ut sunt gratia & lumen gloriæ &c. educantur de potentia subjecti. Hæc est Scoti in 2. d. 23. q. 1. & 3. d. 11. q. 1. n. 4. & in 4. d. 1. q. 1. §. Intelligendum est pro opinione Magistri. Est etiam D. Thomæ, D. Bonav. Nominal. contra Suarez, Vasquez, Lovanenses.

Probatur primò. Illa accidentia, quæ infunduntur subjecto, non educuntur de potentia ejus; sed omnia accidentia memorata infunduntur subjecto, ergò non educuntur de potentia ejus: ma. patet, quia omnis forma, quæ infunditur, prius est natura, quam infundatur subjecto, aut ab eo dependeat, ergò nulla talis educitur de potentia ejus, consequentia patet, quia forma deducta ex potentia subjecti non est prius quam ab ea dependeat à natura: probatur sui. ex Trident. Sess. 6. can. 7. de accidentibus his sic loquente. *Hæc omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christum, qui ei inserit fidem spem & charitatem.*

Dices. Illa etiam, quæ de potentia subjecti educuntur, etiam possunt dici infusa, ergò ex infusione non colligitur independentia: probatur ant. quia actus vitales educuntur de potentia subjecti, & tamen dicuntur infundi: nam idem Concilium cap. 16. ait: *per infusionem Spiritus Sancti fieri in nobis, ut velimus sanari;* & Ecclesia in Orat. Dom. 5. post Pentecost. sic orat: *Deus &c. infunde cordibus nostris tui amoris affectum,* & in hymno de Spiritu Sancto: *infunde amorem cordibus;* & ratio etiam est, quia infusio non opponitur educationi; sed acquisitioni per proprias vires, nam etiam scientia Adamo & Salomoni dicitur infusa, licet fueriteducta de potentia subjecti, quia eam propriis viribus non acquisierunt. R. 1. Quòd ista omnia fusè relata possint congruè intelligi & exponi de habitibus infusis, qui idè dicuntur infusi, quia fiunt in nobis sine nobis, id est sine nostra cooperatione, & proinde nihil implicat, quòd creentur in nobis sine nostra cooperatione; actus verò fiunt in nobis cooperantibus nobis & nostris potentis, quia tam clarum est, actus educi de potentia subjecti, quam clarum est potentias nostras non creare; idè actus eorum dicuntur infusi, quatenus requirunt aliquod auxilium supernaturale ad sui productionem, quòd potentia cooperetur: habitus autem totaliter dicuntur infusi sine ulla nostra cooperatione, & proinde licet actus aliquando dicantur infusi, non inde licet inferre, quòd habitus educantur de potentia subjecti.

Probatur Conclusio secundò.

Cui ex natura sua repugnat causari à perfectissima causa creata propter sui perfectionem, non potest causari ab imperfectissima causa creata; sed inter causas creatas imperfectissima est materia, & perfectissima efficiens, ergò cui repugnat causari ob sui perfectionem ab efficiente creato, nec poterit causari à materiali sublimo; sed gratia & gloriæ ob suas perfectiones repugnat ab efficiente creato produci, ergò etiam à materiali in quo genere concurrunt omne subjectum.

Probatur tertio. Nulla causa creata causat illud, quod immediatè & sine alio prævio reddit hominem justum & Deo gratum; quia alias gratia non esset gratis data, si vel partialitèr à nobis causaretur; sed gratia reddit hominem immediatè Deo gratum & acceptum, ergò nulla causa creata in aliquo genere eam causat. Confirmatur: Quod aducitur de potentia materiae, vel subjecti, debet virtualitèr præfuisse in materia; sed gratia non præfuit materialitèr in materia, ergò: probatur mi. Quia effectus ordinis supernaturalis non potest contineri in causa naturali; sed gratia est talis effectus, ergò. Secundò isti habitus dicuntur in Scriptura sacra creari, ut patet Psalmo 50. *Cor mundum crea in me Deus:* nam per gratiam habitualement cor novum & justum creatur, ergò isti habitus creantur. Sed in contra

Arguitur. I. Gratia dicitur tantum metaphoricè creari; quia quemadmodum vera creatio est productio rei ex nihilo subjecti & sui, ita gratia in nobis creari dicitur, quia fit in nobis ex nihilo nostrorum meritorum præcedentium, ergò: Contra ex hoc sequeretur, orationem istam Prophetæ esse impiam, vel inanem: probatur sequela; quia vel loquitur de meritis de condigno, vel de meritis de congruo; si secundum, oratio est impia, quia sensus erit iste, *justifica me Deus sine ullis meis meritis de congruo, quod impium est petere, tum quia hoc est saltem indirectè petere, ut ille nulla habeat merita saltem de congruo, tum etiam, quia in adultis qualis fuit Propheta, qui sic oravit, necessè est merita saltem de congruo præcedere justificationem: si verò loquitur de meritis de condigno, oratio est inanis, quia fide certum est, quòd non justificemur ex præcedentibus nostris meritis de condigno, orare autem, quòd fide certum est fieri, inane est, sicut certo inane esse, ut anima D. Bernardi, vel Francisci fruatur aeterna beatitudine in cælo &c.*

Instatur. Terminus creationis subsistit per se; sed gratia non sic subsistit, ergò gratia non creatur & consequentèr educetur de potentia subjecti: probatur mi. quia gratia necessario petit esse in alio, ergò. Sed R. faciliter: Terminus creationis substantialis subsistit per se, concedo ma. accidentalis, nego ma. Itaq; quòd non subsistat per se, non provenit ex eo quòd aliquid sit terminus creationis; sed ex eo quia est tale ens &c.

Urgetur. Quod est terminus creationis, non potest à nobis corrumpi: sed gratia corrumpitur à nobis, ergò non est terminus creationis: patet ma. quia quod est terminus creationis annihilatur, quod nulli competit creaturæ, æq; ac non competit ulli creare: probatur minor, quia nos introducimus formam contrariam gratiæ, scilicet peccatum: quod immediatè, dum advenit gratiam expellit, ergò à nobis corrumpitur. R. concessa ma. negando mi. ad

D d 2
cujus

VII.
Non potest dici gratiam metaphoricè creari.

cujus prob. distinguo ant. Nos introducimus formam contrariam, scilicet peccatum, quod gratiam expellit Physicè, nego ant. moralitèr, concedo ant. & nego consequentiam. Quia posteriori modo expellere gratiam non est propriè & ex nostra virtute, sed tantum de meritorie, quia Deus æterno fancivit decreto, quòd posito peccato ex parte nostra non velit gratiam amplius conservare, sed annihilare.

VIII.

Arguitur 2. Gratia, aliàq; accidentia supernaturalia dependent in fieri & conservari à subjecto, ergò educuntur de potentia illius. R. dist. ant. dependent Physicè à subjecto, id est tanquam in genere causæ materialis concurrente, nego, materialitèr sicut Deus statuerit nunquam illam producere, vel conservare, nisi in anima tanquam in subjecto, cui illa uniantur, concedo ant. & nego consequentiam; quia ad educationem requiritur dependentia in esse & conservari primo modo.

Instatur. Illa accidentia sic dependent in esse & conservari, sicut albedo à pariete: sed albedo Physicè dependet, ergò & illa: probatur ma. tantum esset miraculum si Deus conservaret gratiam sine anima, quantum si conservaret albedinem sine pariete; ergò signum est, quòd tantum gratia ab anima, quantum albedo à pariete dependet. R. negando ma. ad probationem nego ant. quia albedo dependet à pariete in genere causæ materialis, in qua à pariete & ipsi etiam unitur, sicq; Deus suppleret quasi duplicem defectum, scilicet, causalitatem in genere causæ materialis in qua, & unionis ejusdem ad parietem, quæ duo albedini per omnia æqualitèr connaturalia sunt; in gratia autem defectum simplicis suppleret unionis, & sic non esset ibi tantum miraculum.

Urgetur. Quæcunq; necessariò insunt alicui, dependent Physicè ab eodem: sed omne accidens necessariò inest subjecto naturalitèr loquendo; ergò omne etiam necessariò dependet & consequentèr etiam accidentia supernaturalia. Ut in forma respondeam: Nota, duplicem esse in existentiam, unam quæ dicit in existentiam propriè dictam cum causalitate, quæ forma in fieri & conservari dependet à causa materiali concausante; aliam quæ tantum dicit specialem unionem formæ ad subjectum, & hæc alitèr sustentatio dici potest, quia non includit necessariò talem causalitatem: quòd verò hæc duæ in existentia distinguantur patet in anima rationali, quæ in existit secundà, non tamen primà existentia; hoc præfacto. R. in forma dist. ma. Quæcunq; necessariò insunt alteri in existentia primo modo sumptà dependent Physicè ab eodem: concedo ma. quæcunq; in existunt alteri in existentia secundo modo sumptà, nego ma. sic autem est in proposito, quia hæc accidentia supernaturalia prius naturà independentèr ab anima in genere causæ materialis concurrente à solo Deo accipiunt esse, & postea recipiuntur in anima.

IX.

Arguitur 3. Quod fit ex præexistente subjecto non creatur, sed educitur: sed gratia fit ex præexistente subjecto, videlicet anima, ergò non creatur, sed educitur. R. dist. ma.

quod fit ex præexistente subjecto à quo dependat in genere causæ materialis non creatur, sed educitur, concedo ma. cui tantum uniat, nego ma. quod autem illud non fit universalitèr verum, & quòd illud non creetur, quod fit ex præexistente subjecto, ut ipsi tantum uniat, patet in anima rationali, quæ præsupponit corpus debitè dispositum & organizatum, & hoc tamen non obstante dicitur adhuc simpliciter creari, ex eo quòd tantum in genere causæ materialis non accipiat esse à corpore.

Instatur: Illud quod dicit ex natura sua relationem ad subjectum, educitur de potentia ejus: sed accidens ex natura sua dicit relationem ad subjectum; quia petit ipsi inhaerere connaturalitèr, ergò educitur de potentia ejus. R. dist. ma. Illud quod dicit ex natura sua relationem effectus ad subjectum, educitur de potentia ejus, concedo ma. quod ex natura sua dicit aliquam aliam relationem ad subjectum, nego ma. Itaq; accidentia supernaturalia non primam dicunt relationem ad subjectum; sed secundam, quæ vocatur relatio inhaerentia, quod habet ex præcisa ratione accidentis, non in quantum tale accidens est. In quolibet enim accidente duo illi respectus reperiuntur & in naturalibus quidem est prior semper primus, scilicet effectus, quia hic immediatè resultat pro illo in instanti, quod dicitur productum ad efficiens, & hunc respectum non habet accidens supernaturale à materia, vel à subjecto, sed tantum illum quo dicitur postea unitum, vel inhaerens.

Urgetur. Quod naturalitèr dependet à subjecto in conservari & operari, educitur de potentia: sed accidentia naturalitèr dependent in conservari & operari à subjecto, ergò educuntur de potentia subjecti: probatur mi. quia esset tantum miraculum, si accidentia manerent supernaturalia extra subjectum, quàm dum manent naturalia. R. dist. ma. Quod naturalitèr dependet à subjecto in conservari & operari, si est quid substantiale, educitur de potentia subjecti; concedo ma. si fit aliqua forma accidentalis, nego ma. & concessà mi. nego consequentiam. Disparitas itaq; ut quia forma substantialis ex ratione substantiæ habet esse independentem ab alio veluti à subjecto, quia ex conceptu substantiæ est ens per se stans; unde quando in conservari & operari dependet ab alio, aliunde non provenit, nisi quia ab eocausatur, ita ut ex dependentia in fieri conservari, & operari, benè colligatur, quòd causatur ab alio & ab eo dependeat in genere causæ materialis: Forma verò accidentalis ob sui imperfectiorem & debilitatem postulat ex natura sua ab alio sustentari, eiq; inhaerere: cum accidentis sit in esse; unde quod accidens, nec operari, nec conservari possit naturalitèr independentèr à subjecto, non sequitur educi de ejus potentia: quare autem forma substantialis non petat sic sustentari, & petat accidentalis, non est alia ratio à priori assignabilis, nisi quia hoc est hoc & illud est illud.

Dico 3. Accidentia supernaturalia, quæ à solo Deo non producuntur, educuntur de potentia subjecti. Probatur: Quia ad talia accidentia se extendat agens creatum in genere causæ efficientis

entis Physicæ, ergo talia educuntur de potentia subiecti: probatur consequentia: quia agens creatum non extendit se ad terminum creationis, ergo ad terminum educationis.

Dices: Actus charitatis elicitus à voluntate & gratia non educitur de potentia materię: sed auctus charitatis est accidens supernaturalis, quod à solo Deo non producit, ergo: quia ille auctus est supernaturalis sicut gratia, ergo si gratia non educitur de potentia materię, quia est supernaturalis, ita nec ille auctus. R. negando ma. ad probationem dico illum actum esse supernaturalem, non tamen ita sicut gratia: quia gratia ita est supernaturalis ordinis, ut non possit produci à creatura in genere causę efficientis, ille autem auctus efficienter à voluntate producit, & consequenter educitur de potentia eius ut non creatur.

QUÆSTIO VI.

An accidens spirituale possit subiectari in subiecto corporeo, & corporeum in subiecto spirituali.

Proresolutione quæstionis Notandum quod ly subiectari dupliciter intelligi, ut in priori quæstione in solutione ad uersionem argumenti secundæ ad notavi: nam primo potest intelligi subiectari ita, ut idem sit quasi accidens ita in existere possit subiecto, ut etiam de potentia eius, seu eo in genere causę materialis concurrente produci possit, & taliter accidens spirituale nequit subiectari in subiecto corporeo: quia ut dixi supra, subiectum nullo modo in genere causę materialis verè concurrat ad eius productionem & conservationem; alio modo potest ly subiectari accipi, prout non significat talem concursum, sed accidentis simplicem unionem & subiectionem, seu in existentiam & sustentationem ad subiectum, & in hoc sensu controversatur, utrum accidens spirituale possit subiectari in subiecto corporeo, quod iterum dupliciter fieri & examinari potest: scilicet connaturaliter & de potentia absoluta. Circa quam materiam plures sunt sententię. Prima est communior Antiquorum, quam etiam sequuntur Maffrius & Bellutus, qui simpliciter negant, accidens spirituale posse recipi in subiecto corporeo, & contra: Secunda est plurimum Recentiorum, quam sequitur Pontius prior est diametro, contra quæ dicit non repugnare quò minus de potentia absoluta accidens corporeum possit subiectari in subiecto spirituali, & spirituale in subiecto corporeo. Tertia sententia est media, quam tuetur & amplectitur etiam Baro, qui dicit quò aliqua accidentia spiritua- lia possint quidem uniri subiecto corporeo, non tamen omnia. & illa quæ excipit dicit esse intellectiõnem & volitionem, qui dicit quò simpliciter, nec de potentia absoluta possint in subiecto corporeo, verbi gratiã, ligno, vel lapide poni: de quo statim; sed interim

Dico I. Nullum accidens spirituale absolutum potest naturaliter esse in subiecto corporeo, nec corporeum in subiecto spirituali. Hęc est communis &

Probatur Conclusio quoad utramq; partem primo ex Scoti doctrina, 4. d. 12. q. 2. n. 8. ubi dicit albedinem non posse subiectari in Angelo. Quia connaturale est omni accidenti spirituali esse inextensum, sicut omni enti corporeo esse extensum, ergo accidens spirituale non potest subiectari in subiecto corporeo, nec corporeum in subiecto spirituali: probatur consequentia, quoad 1. p. Quia nulla est proportio entis extensi ad inextensum, ergo: & hinc patet eadem consequentia à paritate rationis.

Probatur Conclusio secundò, de accidente corporeo. Quia connaturaliter petit habere suas partes extensas, sed hoc non potest habere in subiecto spirituali, ergo: probatur minor, quia subiectum spirituale non est sic divisibile: probatur etiam de accidente spirituali. Quia non potest assignari aliqua causa, quæ illud naturaliter produceret & poneret in subiecto corporeo, ergo non est dicendum quòd connaturaliter spirituale possit subiectari incorporeo: probatur ant. quia si esset aliqua illa deberet esse vel causa creata secunda, vel causa in creata prima: neutra est, ergo: probatur mi. quoad secundam partem, quia Deus connaturaliter nihil producit, vel creat, nisi iuxta existentiam causarum secundarum, sed causę secundæ corporeæ non exigunt productionem accidentis spiritualis, ergo: probatur mi. quoad primam partem. Illa causa creata, vel deberet illud accidens creare, vel in subiecto producere, sed creare non potest, nec etiam in subiecto producere, ergo: patet minor, quòd creare non possit: probatur etiam, quòd illud in subiecto nequeat producere, quia nulla causa etiam spiritualis potest accidens spirituale extra se producere, etgò.

Dices. Anima rationalis est spiritualis: sed anima rationalis potest connaturaliter absque aliquo miraculo recipi in subiecto corporeo, ergo etiam accidens. R. 1. Si in rationibus naturalibus sistatur difficile posse demonstrari aut probari quòd anima rationalis sit spiritualis, adeoq; nisi lumine supernaturali edocti essemus, teneri posset quòd esset corporea; quamvis non regem quòd efficaciter eius immortalitas demonstrari possit, quamvis non spiritualitas. R. 2. Negando consequentiam; quia nulla est, & paritatem, quia anima rationalis est in subiecto corporeo veluti actus informans, accidens autem in subiecto corporeo non sic esset, quia non constitueret unum per se cum illo, sed esset tantum per inhesionem, & tali modo implicat quòd subiecto corporeo inhaereat, quia alioquin esset totum in toto, & totum in qualibet parte subiecti sicut anima, & non pars in parte, quia cas non haberet: sed hos implicat, ergo: probatur mi. Quia implicat quòd aliquid dependeat totaliter à pluribus causis, sed hoc contingeret, ergo: probatur mi. Quia dependeret totaliter à toto subiecto, & dependeret etiam totaliter ab omnibus partibus subiecti, ergo.

Dico 2. Non implicat quo minus accidens absolutum spirituale de potentia absoluta Dei possit subiectari

III.

IV. Potest tamen divini.

Dd 3

subiectari

subiectari in subiecto corporeo, & accidens corporeum in subiecto spirituali, loquendo de subiectione in secunda acceptione ad initium prenotata. Hæc est contra plures Scotistas, in re est Pontii & plurimum Recentiorum, quamvis non sic ab eis proponatur; Baro sicut supra retuli, partim amplectitur, partim avertitur, gratis tamen: Unde

Probatur Conclusio primò:

Universaliter primo & communi principio. Deus potest omne facere quod non involvit implicantiã, vel imperfectionem, sed neutrum in voluit quid simile, ergò: maior est arte, & universalissimè recepta: minor patebit ex solutione Instantiarum; consequentia est optima.

Probatur Conclusio secundò.

De accidente spirituali, ex quo sequitur etiam altera pars de accidente materiali: Quia accidenti spirituali hoc non repugnat ut sit in subiecto corporeo, ex eo, quòd spiritualis sit forma, nec ex eo quòd accidentalis, ergò dicendum id non implicare: probatur ant. quoad primam partem: si accidenti spirituali repugnaret ex eo, quòd sit forma spiritualis præcise, repugnaret etiam anima rationali: sed rationali non modo non repugnat, sed etiam ipsi connaturale est, ergò accidenti ad minus non repugnabit de potentia absoluta: probatur ant. etiam quoad alteram partem, quia multæ formæ accidentales ponuntur in subiecto corporeo, ergò.

V.

Probatur Conclusio tertio

specialiter contra Baronem. Potest Deus producere intellectionem & volitionem se solo absq; concursu potentie, sed talem intellectionem potest Deus conservare absq; omni subiecto, ergò multò magis & facilius ad aliquod subiectum, sive etiam sit materiale, ponere: probatur consequentia, quia magis connaturale est accidenti esse in aliquo subiecto, quàm in nulla: sed in nullo esse potest in hæc sive, ergò etiam in aliquo: maior principalis proba probatur. Quia quidquid Deus potest facere cum causa secunda, potest se solo, sed cum causa secunda potest producere intellectionem, ergò etiam se solo. Sed contra primam partem

VI.

Dices. Si accidens spirituale posset subiectari in subiecto corporeo, posset visio beata poni in lapide: sed hoc est absurdum, ergò: maparet; quia non est major proportio inter illam & inter quodcumq; aliud accidens spirituale & subiectum corporeum: probatur minor ex Scoto in 4. d. 22. q. 2. n. 8. qui negat sapientiam posse poni in lapide & albedinem in angelo, quia alias lapidem de nominaret videntem Deum, & consequenter faceret eum beatum. R. 1. Si argumentum concluderet, pro-

baret etiam, quòd nec anima rationalis posset poni in corpore. R. 2. Negando mi. ad cuius probationem ex Scoto dico illum tantum velle quòd non posset uniri angelo albedo & lapidi sapientia, ita ut lapis nominaretur sapiens sapientia patente ab ipsa produci; nec albedo in angelo, ita ut albedo dependeret, vel educeretur de potentia angeli. Nec etiam sequitur quòd lapis statim debeat dici sapiens ex eo quòd habeat in se sapientiam subiectatam, quia tantum illud subiectum denominatur taliter, quòd est capax non modo recipiendi per unionem ex potentia obedientiali passiva, sed quòd habeat etiam potentiam in actu primo percipiendi sapientiam, quam potentiam, cum lapis non habeat, non redditur intelligens.

Arguitur Contra secundam partem: si ens spirituale posset subiectare accidens corporeum, posset quantitas subiectari in angelo, sed hoc esse & fieri nequit, ergò: probatur minor, quia quantitas necessario postulat partes extra partes, sed in angelo hoc non potest habere ergò. R. Concessa ma. negando mi. cuius probat. dist. postulat habere partes entitative extensas, concedo ma. impenetrabilitè, ita quòd una debeat habere subiectum vel locum distinctum à subiecto, vel loco alterius, de potentia absoluta, nego ma. imò defacto duæ quantitates sunt in eodem loco corporis Christi & specierum, unde effectus formalis divinitus à quantitate separabilis non est extendere partes sui subiecti, quia substantia materialis etiam quanta reduci potest ad punctum loci, & extensio entitativa competit ipsi de se, sine quantitate: unde effectus formalis quantitatis potius est communicare se subiecto per modum formæ aptæ natæ, quantum est de se reddere illi talem extensionem, casu quo non impediatur & subiectum habeat partes, quòd in casu non contingit, & tunc angelus potest denominari quantum id est affectus quantitate.

Instatur. Calor extensus nequit subiectari in puncto quantitatis, ergò nec in angelo. R. dist. ant. connaturaliter concedo ant. aliter nego ant. & dist. similiter consequens.

Urgetur. Si in angelo posset etiam divinitus subiectari calor, angelus posset calefieri: sed hoc est ridiculum, ergò. R. Similiter dist. sequelam ab agente creato, nego sequelam: quia agens creatum saltem materiale, non agit naturaliter nisi in subiectum extensum, ab in creato, nego sequelam. Et per hanc resolutionem plura alia argumenta solvi possunt.

